

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARSSKRIFT

FOR

FORENINGEN ANKERHUS

1941

UDGIVET AF
FORENINGEN ANKERHUS

Sorø Bogtrykkeri A/S Gudmund & Kai R. Krogh
1941

Aaret 1941.

Af Magdalene Lauridsen.

—o—

Ufremkommeligt syntes man Aaret maatte blive — og saa er det jo alligevel gaaet, saa taaleligt endda, — men vi staar nu ind under Jul med taagede og mørke Dage — med Storm, Tørke, lille Høst og streng Vinter bag ved, med den usikre Fremtid foran, med den store Verdensnød for Øje, ja og saa bliver Sindet end mere beklemt. — Saa kan man have Behov at søge frem i Erindringen alle de Solstrejf og Lysglimt, Aaret paa forskellig Vis har skænket os, vor Skole, vore Medarbejdere, vore Elever, vore Venner.

Lykkeligvis har vi da i Aaret 1941 ogsaa meget at takke for. Vort Land er paa mange Maader skaanet, vor Skole har faaet Lov til at arbejde støt og paa sædvanlig Vis. Husholdningssagens Værdi og Berettigelse er yderligere stadfæstet, Hjemmenes Betydning for de enkelte, for Ungdom og Samfund er erkendt — —.

Og vi fik et udmærket Aarsmøde med Besøg af saa mange tidligere Elever som ingensinde før — og ligesom man i et Hjem glæder sig over Børnenes Besøg, over at se, hvor selv smaa Børn kan være hjælpsomme og kærlige overfor deres Forældre, saaledes styrkes ogsaa en Skole af trofaste Venners og gamle Elevers venlige Sindelag.

— Og den Tillid, der vises af Forældre, der sender os deres Børn, deres Døtre, til Uddannelse, og den Tillid, Skoler giver os, naar de anmoder om at faa Medhjælpere og Lærerinder anviste, som vi mener vil passe ind i deres Forhold, de mange Hilsner, der sendes os, bidrager ogsaa til at gøre Dagene lysere. Og de daglige smaa Oplevelser: Morgenstunden med den store Skare af unge friske Kvinder,

der taktfast kommer marcherende hjem fra Morgenturen, Salen der fyldes og genlyder af Morgensangens Toner, Myldret af de unge Elever, der iler gennem Haven hver til sin Afdeling, alt bidrager til, at man maa prise den lykkelige Gerning, der faldt i ens Lod. Og de unge Elevers Interesse, Energi og Evne til at modtage, optage og videreføre, der giver sig de smukkeste Udslag, naar der indbydes til Fest, naar der afholdes Udstilling, naar de skal til Prøve, en Oplevelse at se, hvor personlige de kan være i deres Skoletid. Vi mindes endnu med Fryd, da Johanne Jensen fra Dybvad lærte de smaa Piger i Landsbyens Skolekøkken at skure og pudse deres smaa Zinkbaljer, saa de straaledede, saa, hvorledes et tilsyneladende ringe Arbejde kunde blive gjort festligt og belærende; og vi husker Kaja Poulsen, da hun inde paa Borgerskolen paa sin yndige Maade fortalte Børnene om det velsignede Korn, om hvorledes det groede ude paa Marken, hvorledes det behandledes og blev til Mel, og lærte dem at bage Brød; og vi mindes Lillian, det lille Menneske, der paa sin indgaaende grundige Maade demonstrerede og illustrerede Støvsugerens Anatomi.

Afslutningen paa de forskellige Kursus gav os ogsaa en Feststemning, der omsat i Realiteter blev til Opmuntring og Kraft, saa glemte man alle de Besværligheder, Tiden medførte, saa erkendte man, at ringe Dage havde deres Mission. Afskedsfesten til Ære for de 16 Deltagere i det 10 Mdr. Kursus prægedes naturligt af, at Marie Hansen, der blev kørt ned af en Automobil inde paa Sorø Gade paa Vej til en syg Kammerat, endnu maatte opholde sig paa Sygehuset, men den prægedes ogsaa af det hyggelige Samvær ved Middagen i Modelkøkkenet og af gode og djærve Ord, bl. a. talt af en Moder, Fru Lærer Nygaard. Fru Lauridsen ønskede, at Lærerinderne igennem den tagne Uddannelse maatte faa Lykke til at tjene den Skolekreds, hvor de faar deres Virke, en Grad mere og haabede, at de maa faa Lykke til at lære de smaa Piger Respekt for Mors Arbejde, gøre dem glade for at hjælpe hende, ogsaa med Opvask.

Paa det nuværende Kursus er der 12 Deltagere — man maa jo ikke gøre Forskel paa „sine Børn“, men Skolekøkenlærerinderne, som almindeligvis er ældre og allerede staar i en Skolegerning, føler man sig paa en særlig Maade forbundet med, og derfor haaber jeg inderligt at maatte bevare Forbindelse med dem baade personligt og i Gerning.

Ved en smuk Festlighed kunde vi den 21. Marts dimittere 35 unge Husholdningslærerinder. — Sorø Folketidende skrev vittigt om det, at det var vort største „Høstgilde“, at Høsten i Aar var „over middel“, da der var 4, der opnaaede Udmærkelse, 12, der bestod deres Eksamen med mg+, 9 med mg, 8 med mg÷ og 2 med 2den Karakter. — Som sædvanlig havde alle, paa et Par enkelte nær, fundet Skolearbejde at gaa ud til efter endt Uddannelse, foruden de 4, der vilde supplere deres Uddannelse yderligere med Haandarbejde paa et Kursus oprettet i København af „Selskabet til Haandarbejdets Fremme“.

Dagen markeredes ogsaa ved, at det var det første Hold, Skolens nye Tilsynsførende, Fru Ulla Pedersen, dimitterede. Hun udtalte en Tak til Ankerhus for alt det, hun der personlig havde faaet som Elev i sin Tid, og som senere havde faaet saa stor Betydning for hende — ikke alene igennem det, hun lærte, men ogsaa igennem de Mennesker, hun der fik Forbindelse med, den Kraft, der udgik fra Ankerhus.

Til første Del af Festen havde vi den Fornøjelse at se Direktøren for Bondestandens Sparekasse, Krogh Meyer, og flere af Bestyrelsesmedlemmerne, i Anledning af, at Skolen søgte at faa sine Laaneforbindelser omordnede. Vi tog det som et godt Tegn paa det naturlige Samarbejde, vi fra Virksomhedens Begyndelse har haft med den danske Landbostand.

Efter at Fru M. L. havde budt Velkommen, navnlig til de unge Lærerinders Forældre og nære Paarørende, der var kommet rejsende fra det ganske Land, og til Fru Ulla Pedersen, mindedes hun dem, vi havde mistet, siden vi sidst var samlet, og udtalte: Af disse vil jeg gerne særlig

have Lov til at nævne Fru Gudrun Vang Lauridsen, der som Landstingsmedlem varetog Husholdningssagen paa bedste Maade, og som kær Slægtning og god Ven af Skolen netop ofte kom og delte de unge Lærerinders Festdag med os.

Og jeg føler ogsaa Trang til at udtale en undrende Tak for, at vi trods alt det, der er hændt vort Land, alligevel har faaet Lov til at føre Skoleaaret igennem.

Efter at Fru Ulla Pedersen paa Undervisningsministeriets Vegne havde dimitteret de unge Lærerinder, trak hun Linjerne op for de Unges Arbejde. En god Eksamenskarakter er jo ikke et Stop i Udviklingen, tværtimod. Der er meget andet. De smaa Pigers Interesse for de huslige Arbejder i Skolen maa vækkes og holdes fast, samtidig med at de opøves i de rigtige Metoder. I Aftenskolerne maa de unge Lærerinder gøre en Indsats og søge at komme i Forbindelse med det størst mulige Publikum. I Husholdningsskolerne maa de søge at leve deres Liv *sammen* med Eleverne og ikke i Arbejdstid alene.

Man maa lægge sin Sjæl i Arbejdet — lede de unge Piger, give dem ved Siden af Viden ogsaa Opdragelse til Livet som til de konkrete Arbejder, der er en Husmoders. Gennem Husholdningssagen skal Lærerinden ogsaa kunne lede Kvinderne til Forstaaelse af deres sociale Stilling og vække deres Samfundsinteresser. Lær de unge Piger, at de har et Ansvar og skal udføre deres Arbejde til Bunds. Vi skal ikke uddanne Lærde, men Husmødre.

Men vent lidt med at træde ind i det Arbejde, der skal søge at lede Husmødrene. Det er ikke helt nemt altid at svare paa, hvad Husmødre spørger om.

Tiden er fuld af Opgaver. Aldrig før har der været saa stærkt Brug for Indsigt og Kundskab i Husholdnings-sager som nu. *Og vi skal holde vore Mødres Arv i Ære.* Gavne, hvor vi kan. Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette — det Ord gælder i Dag mere end nogensinde.

Paa Skolens Vegne ønskede Fru Lauridsen de unge Husholdningslærerinder til Lykke og med den afsluttede

Uddannelse paa Ankerhus og med en Tak for, hvad man ogsaa i den sidste strenge Eksamenstid har delt med hverandre. Da vi for en Maaned siden sluttede vort Aarskursus for Skolekøkkenlærerinder, syntes jeg at maatte pointere, at vi ikke maatte foragte de ringe Dage og vil gerne gentage nu, at disse Dage kan blive til rige Dage, føre os nærmere sammen — og det synes jeg, de paa flere Maader har gjort, og det vil jeg ogsaa gerne takke Jer for og for det gode Kammeratskab.

Og saa vil jeg haabe, at I vil tage det Arbejde, der ligger foran Jer, enten det nu bliver i Hjem eller i Skole som en *betroet* Gerning, og derigennem ogsaa tjene Land og Folk. Hvad jeg ellers vil sige til Jer i Dag lader jeg Digteren sige igennem den Sang, vi altid synger paa denne Dag „Paa det jævne —“.

Derefter talte Folmer Dam og udtalte: Husholdnings-sagen har fundet sin Form. De Unge kommer ikke ind i en Bevægelse, hvori der er Dødvande. I de 18 Aar, jeg har virket med Sagen, er der sket en rivende Udvikling, og ser vi fremefter, er der alle Tegn paa, at Undervisningen vil faa mere og mere Vind i Sejlene og finde Forstaaelse i Lovgivningskredse ogsaa. Med største Tillid ser jeg Jer drage ud til jer ansvarsfulde Gerning. Det har ikke undladt at præge dette Hold Lærerinder og iøvrigt Skolens Arbejde, at den 9. April fandt Sted i denne Undervisnings-tid, men det har nu ligesom bundet os mere sammen, og vi har mere og mere opdaget, at det ikke er nok med Videnskabens kolde, klare Lys, men at der ogsaa er en anden Side af Undervisningen: den opdragende.

Jeg vil ønske, at de alle maa leve i Overensstemmelse med de Ungdomsidealer, de var opfyldt af i den Tid, de var her. Vi maa sætte vore Kræfter ind ogsaa nationalt, hvis ikke vi skal gaa til Grunde. Det er ikke nok, at vi i festlige Stunder føler, at vi er Danske. Det skal ogsaa vise sig i det daglige Arbejde. — Nu kniber det for mange smaa Husholdninger, især i Byerne. Her skal I være med til at vise Vejen.

Vær med i den Fanevagt, der skal vogte vor Livskrafts hellige Luer.

Middagen, det fælles Maaltid, indledes med Bønnens Vers „Velsign vort Hus, velsign vort Bord, velsign den hele arme Jord —“. Der var Hilsen fra Professor N. A. Larsen, som havde maattet opgive at være med, hvad han ellers havde tænkt, og fra Fru Hessel. Folmer Dam udbragte et vel motiveret og kraftigt istemt Leve for de dimitterede Lærerinder. Forstander Clausen, Skaarup, takkede paa Forældrenes Vegne Fru Lauridsen og Skolen som Helhed for hvad den havde været for Eleverne og specielt for hans to Døtre.

Frk. Ellen Sejerø Olsen udtalte Ønsket om, at den Arbejdsiver og Arbejdsglæde, Lærerindeeleverne har lagt for Dagen, maatte følge dem som Lærerinder ud i Livet. Fru Ingrid Saxtorph paapegede Sangens Betydning ved Undervisningen — Sangen, der har Tilknytning til Tiden, Dagen, Landet og Begivenhederne. Saa er Sangen et Led i Livet og Arbejdet. Fru Lauridsen talte for Nabokonerne og glædede sig over at maatte fortsætte med „Børnebørnene“, takkede Fru Bigaard Hansen og Fru Anna Clausen.

Dommer Fribert, der mødte som „Fosterfader“ for Lillian, holdt som Ven af Huset en vittig og særpræget Tale, hvor han bl. a. udtalte: Da jeg for godt 7 Aar siden kom til Sorø, kendte jeg af Sorø kun to Ting: Sorø Akademi og Ankerhus, og det endda næsten kun af Navn. Jeg havde — efter min Uddannelse velsagtens — Forkærlighed for Akademiet, der tilmed viste mig megen Venlighed, men senere følte jeg gennem min Hustru ogsaa Tiltrækning til Ankerhus, og det mer og mer. Begge Skoler har jo fælles Maal, som har vor levende Interesse: Ungdommens Dygtiggørelse. Hvor forskellige Skolerne end er: Den ene, Skolen mod Syd, med næsten udelukkende mandlig Ungdom, den anden Skole, Skolen mod Nord, med kvindelig Ungdom. Og hvis man med Grundtvig vil kalde Akademiet „den sorte Skole“ maa Ankerhus tilkomme Navnet „den lyse Skole“. Thi, medens Akademiet synes Hjemmet for

den traditionsbundne Lærdom — med Odin med Visdomsøjet paa Højsædet — er Ankerhus i særlig Grad bygget op af Tidens Tarv, med Vinduerne aabne ud til Øjeblikkets Krav i det vekslende Liv udenfor. Skolen mod Nord er den Ende af Kompasnaalen, der bestandig svinger for nøje at finde disse Krav og som derfor viser, „hvorledes vi er vendt“.

Klostret ved Sorø Sø blev rejst af en af Landets gode Mænd og blev til en navnkundig Skole. „Frøkenklostret“ ved Pedersborg Sø blev rejst af en af Landets gode Kvinder og blev til en Foregangsskole ud over Landets Grænser. Til denne Danmarks gode Kvinde vor Hyldest.

Af andre Festligheder som vi har taget Del i og glædet os over, vil jeg gerne nævne Fru Lektor Matthiessens 80 Aars Dag; med denne Fest dukkede alle de fornøjelige Oplevelser frem, vi gennem de mange Aar fik Lov til at dele med hende og hendes prægtige Mand, og vor kære Slægtning Andreas Ingerslevs 75 Aars Dag i Odense — og Sigrid Trier Hansens 70-Aars Dag, som vi paa Grund af Skolebegyndelse desværre ikke personlig kunde være med til, men hvem mange af oprigtigt Hjerte hyldede fra det ganske Land — og til hvem Undervisningsminister Jørgen Jørgensen sagde: *Din Gerning har været af Værdi for hele Folket.* — Af særprægede Mænds 70-Aars Dage har Sorø kunnet fejre Rektor Raaschou-Nielsens, Sorø Akademis ansætte og afholdte Leder, som jo derefter fratraadte sin Skolegerning; ligeledes Realskolelærer Thomsen — og til lige baade Redaktør Karl Elnegaard og Graver Niels P. Larsen, — og med Hilsen fra Norge fik vi Bud om, at den højtansete Fru Henriette Schönberg Erken har kunnet fejre sin 75-Aars Dag, hende, som i sine unge Aar var forrest i Rækkerne — og ogsaa op gennem Aarene har stridt tappert for sin og vor Sag — givet os sin Datter til Uddannelse, skænket os sit Venskab.

Herhjemme har Eleverne skiftevis paa de forskellige Afdelinger „taget imod“, 1ste Aars havde stor Modtagelsesaften i Salen, hvor de som glimrende Værtsfolk under-

holdt Gæsterne — og efterhaanden glædede dem med det ene skønne Tableau efter det andet. Paa gl. Ankerhus havde de dækket saa langt et Kaffebord i Rosengangen, at man daarlig kunde se fra den ene Ende til den anden, og til Kaffen serveredes baade Pandekager og Feriekager, og bagefter fornøjede man sig i den lune Sommeraften med Sang og morsomme Optog. — Regensen tog imod i deres Gaard og Skolekøkkenlærerinderne i Modelkøkkenet — og Vinterpigerne skabte den smukkeste sønderjydske Aften, den 10. Februar. — Disse smaa uskyldige Sammenkomster kan ogsaa i en mørk Tid have sin Mission, give Samling inden Døre.

Af Udflugter har man særlig i afvigte Sommer haft Glæde af Reersø, hvor baade Skolekøkkenlærerinderne og Husholdningseleverne har ligget i Lejr og oplevet Lejrlivets Sødme og Besvær. 1ste Aars havde den Oplevelse at være indbudt til Dalum Landbrugsskole, og fik en lille Genvisit af de landbrugsstuderende derovre fra — 2det Aars var paa en længere Cykletur med Folmer Dam i Spidsen til Odsherred og senere paa Studieophold i København.

Foruden de sædvanlige Kursus indbød vi ogsaa til et kort Kursus i Oktober, vedr. Indretning af Skolekøkkener og private Køkkener. Der meldte sig dog kun ganske faa Deltagere, enten det saa skyldtes, at Tiden ikke var inde dertil, eller fordi det ogsaa er vanskeligt at samle Lærerinder til private Kursus, nu deres Forening afholder Instruktionskursus eller saakaldte Sektionsmøder Landet over, hvilket selvfølgelig er udmærket. — Men af Hensyn til de Elever, vi havde paa Skolen, afholdt vi alligevel Kursuset, og var glad derfor.

Arkitekt Th. Havning indledede Kursuset med en Oversigt over de Krav, der burde stilles til et godt Arbejds- og Skolekøkken og henviste derigennem til Arkitekt Langkildes nye Bog „Bedre Køkkener“. Ingeniør Holstein-Rathlou belyste Elektricitetens Værdi, Installering og Udnyttelse i Køkkenet. Frk. Bodil Westergaard tog frem praktiske Køkken-

redskaber, Frk. Buckhøj Rengøring af Køkken og Redskaber, Fru Wille Jørgensen Blødgøring af Vand, Folmer Dam Kogekarrenes Indflydelse paa Madlavningen. Imellem Timerne drøftedes Opvaskeforhold og hvad der ellers synes at være af Interesse, og i Forbindelse dermed fik vi Lejlighed til at bese den nye Køkkenafdeling paa Sorø Amtssygehus. — Statskonsulent Kaalund Jørgensen sluttede Kursuset med et instruktivt Foredrag om Husassistenternes tekniske Uddannelse, et Foredrag, som overraskede, fængede og sent glemmes.

Trods Trafikvanskeligheder har vi alligevel haft adskillige Besøg i Aarets Løb, Rektor Frk. Lang fik Lejlighed til at se indenfor, ligeledes Fru Leila Lange, Fru Astrid Balle og Fru Poula Nissen, ligesom Undervisningsministeren med Familie paa deres Ferieophold i deres Ministerbolig i Sorø som sædvanlig saa indenfor.

Forstander Skriver og Hofjægermester Lüttichau glædede os ogsaa med et lille Besøg, og Frk. Anna Larsen, fhv. Sekretær i Rigsdagens Bureau, som holdt Ferie i Sorø, besøgte os ligeledes, og vi havde ogsaa den Glæde at se Forst. Ernst Gram og hans Hustru, da de paa hans 50 Aars Dag tog til Sorø og „de gamle Stier“; ligeledes var det dejligt at faa Besøg af en Datter af Forst. Nielsen fra Berby i Norge og hendes Mand, Brygmester Hjort, og af Else Risbjerg Johansen paa „Bryllupsrejse“ med sin Mand den unge Adjunkt Tscherning, en Brodersøn af Sorø' gamle Organist — og mange Fædre og Mødre har aflagt os et Besøg, bl. a. Landstingsmand Gudiksens, Petersen-Dalum, Gdr. Rosenstand, Vedsted, Forp. Lunden fra Kolding, Kæmner Jessen fra Lemvig, Revisor Jarling fra Odder, Gejl-Hansen fra Varde, den tidl. Kirkeminister Pastor Povlsen, som kom for at se til deres Plejebarn, Kistarak fra Grønland, Henny Hansens Forældre fra Kyse, Esther Skorstensgaards Moder, Lærer Gades fra Næsborg, Bente Klixbülls Moder, Gerda Stounbergs Forældre o. m. a. — Og Malerinden Kirsten Kjær lærte vi at kende.

Megen Venlighed er vi som før ogsaa vist af Pressens Folk, adskillige Journalister har omtalt vor Virksomhed sympatisk, Fru Sofia Christensen har som tidligere Gang paa Gang grebet vore Ideer, givet dem Form, forstærket deres Pointe, omtrent paa samme Maade som vor gode Ven, Malerinden Caroline van Deurs i sin Tid illustrerede vore Ideer. Redaktør Jens Nyberg har i Bladet „Landet“ skrevet en overmaade smuk Artikel om os, gaaende ud fra de 40 Aar, det var siden de sj. Landboforeninger ved deres Formandsmøde vedtog at optage Husholdningsarbejdet paa deres Program, oprette Husholdningsaftenskoler. Og i Aalborg Amtstidende fandt vi en skønne Dag en længere Artikel under Titlen „Landsbyskolen skal have Skolekøkken“, der meget fornøjeligt omtalte Skolekøkkenlærerinduddannelsen paa Ankerhus, alt det, der maatte arbejdes og stræbes med for at gaa vel rustet ud til Arbejdet i vore Skolekøkkener, en Artikel, som vi senere opdagede var skrevet af Lærer Dalsgaard.

Tirsdag Aften har fra gammel Tid altid været forbeholdt Foredrag, Oplæsning eller Sang for derigennem at faa Eleverne givet noget udover det rent faglige, men foruden de Foredrag, der har været afholdt paa selve Skolen, har der været givet Eleverne Lejlighed til at overvære Møder og Sammenkomster udenfor Skolen; som Medlemmer af den gamle Grænseforening, nu Dansk-Nordisk Ungdomsforbund, har de haft Lejlighed til inde paa Akademiet at deltage i Foredrag bl. a. af Jørgen Bukdahl og Kaj Munk, og der har været Lejlighed til at være med til den litterære Bogaften, arrangeret af Svegårds Boglade og der høre Peter Freuchen, Hakon Holm og Karla Frederiksen, ligesom der har været Lejlighed til at deltage i Chr. Jensens Koncerter, hvor bl. a. Studentersangerne medvirkede. Herhjemme har bl. a. talt Dr. Ussing, Fru Elise Bjerre om Florence Nightingale, Fru Edith Fribert om Fredssagen og Pastor Nielsen, Vemmelev, om vor Tids Forhold og Prof. Ricard Ege om sine nye Ernæringsberegninger. — Og Johanne Jørgensen er kommet og har sunget for os.

Margrethe Eriksen, der sidste Aar ledede Undervisningen i Skolekøkkenet paa gl. Ankerhus, overtog sidste Maj Borrehus Husholdningsskole, som for 32 Aar siden oprettedes af Kirsten Simonsen. Og Agnes Madsen, der trofast har hjulpet os i lang Aarrække, de sidste Aar forestaaet Skolekøkkenlærerindernes praktiske Uddannelse, har overtaget Fru Stadels store Villa inde paa Christiansvej i Sorø — og tænker der at danne et Hjem for Akademister.

Økonomisk set har vi i de sidste Aar maattet „kante“ os igennem, vi har kviet os ved at forhøje Elevernes Skolebetaling, men har dog været nødsaget til efterhaanden at lægge 10—20 % paa for at faa de væsentligste af Merudgifterne dækkede. Brændselsspørgsmaalet har været vanskeligt at klare med de 5 Centralvarmeanlæg vi har, og Madudgifterne har jo ikke været forholdsvis mindre. Men de gode Reserver af konserverede Havesager og Kødvarer har hidtil bødet lidt paa Rationerne. — Mørklægningen og Beskyttelsesforholdene har jo ogsaa stillet sine økonomiske Krav; — men man ender alligevel med at sige, at det jo da, naar det kommer til Stykket, alligevel er mindre væsentligt, ja, alt er jo relativt.

Om man dog under alt det, der sker, kunde bevare her i vort Land den naturlige, sunde danske folkelige Indstilling — paaskønne de Ofre, der bringes af de, der maa tie — de, der maa lide.

Vi ved, naar Natten kommer,
at bag den gryr en Dag,
vi tror paa Sol bag mørkest Sky
for hver en Livets Sag.

Skrevet af Peter Dam 1915.

Sang til Ungdommen.

Skrevet til Afslutningsfesten 1941.

Mel.: Vi er Børn af Sol og Sommer —

Se, det lysner over Lande
i den stride Foraarsvind,
snart vil Skov og Marker grønnes
og Skærsommer ringes ind,
men Naturens skønne Ramme
var os kun til liden Gavn,
hvis en slap og sløvet Ungdom
vil fornægte Danmarks Navn.

Det er sandt, at vi er svage,
det er sandt, at vi er smaa,
men vor Ungdom er ej sløvet
og skal ej til Grunde gaa.
Vore unge raske Svende
pløjer Danmarks Hav og Land,
og dets Byrder vil de bære
til en bedre Fremtids Strand.

Og de unge danske Piger
vil ej glemme eget Værd,
de vil vinde Hjemmets Lykke
gennem frisk og frejdig Færd.
Er der Unge, der har fejlet,
lad det være, hvad det vil,
naar det gælder, vil de mange
lægge deres Skuldre til.

Ja, de Unge er vor Glæde,
er vor Fremtid og vort Haab,
og de lytter, klar til Samling,
efter Tidens stærke Raab,
de vil læse, de vil lære,
lægge alle Kræfter i,
saa de rustet staar til Striden
for igen at blive fri.

Ogsaa denne Ungdomsskare,
som er samlet her i Dag,
har forpligtet sig til Værnet
om vort Hjemlands skønne Flag,
under Korsets røde Banner
under gamle Dannebrog
vil dens klare Stemme lyde
paa vor Moders bløde Sprog.

Den vil hjælpe vore Piger
til at værne Arnens Ild,
til at vogte Slægtens Styrke,
til at slaas med al Slags Spild,
den vil hævde Stammens Ære,
og med Hjertets milde Røst
vil den kalde Danmarks Unge
til at bøde vore Brøst.

Gennem støt og flittigt Virke
har den naaet sit første Maal,
og i Fællesskabets Flamme
har den hærdet Viljens Staal.
Lad vor Hiilsen til den være
som et Løfte uden Ord,
som en sluttet Ring om Hjemmet,
om vor kære, danske Jord.

Folmer Dam.

Husholdningsundervisningens Formaal.

—o—

Det er nu omkring ved Hundrede Aar, siden Grundtvigs Tanker om Undervisning for den voksne Ungdom slog Rod i det danske Folk og førte til Grundlæggelsen af den danske Folkehøjskole. I det forløbne Sekel har Folkehøjskolen været af uvurderlig Betydning for saavel Folkets aandelige som — indirekte — dets materielle Liv, og dette har ganske særlig givet sig til Kende blandt Landbefolkningen, selv om Folkehøjskolens Indflydelse rækker langt ind i Byernes Kredse. Derom hersker ingen Tvivl, og har man i nogle Aartier været tilbøjelig til at vurdere Folkehøjskolens Betydning lavere end tidligere og til at anse den for en Skoleform, som havde overlevet sig selv, saa har de sidste to Aars Begivenheder belært os om, at den stadig er livskraftig og stadig har en betydningsfuld Mission at udøve i vort Folk.

Af Folkehøjskolen fremstod Landbrugsskolen og Husholdningsskolen. Fra første Færd tilrettelagdes Undervisningen paa disse Fagskoler i samme Form og for lignende Elevmateriale som Undervisningen paa Folkehøjskolen, og paa de allerfleste førte Eleverne — som paa Højskolerne — et kammeratligt Hjemmeliv sammen med Forstanderen og Lærerstabens gennem de tre eller fem Maaneder, et Kursus varede. Undervisningens Indhold maatte naturligvis blive et noget andet paa Fagskolerne end paa Højskolerne. Alligevel bibeholdt man paa Fagskolernes Undervisningsplan Fag som Dansk, Regning og Samfundslære, der ogsaa var en Del af Højskolernes Undervisning. Langt vigtigere var det dog, at man baade paa Landbrugs- og Husholdningsskolerne tilstræbte at føre hele Undervisningen og Skolelivet frem i Folkehøjskolens Aand, præget saavel af det kristelige som af det nationale. Hvor godt denne Stræben er lykkedes, kan man diskutere, men ikke, at den har været til Stede.

Aand! Dette er da vor Arv fra Folkehøjskolen. Kri-

sten Aand, dansk Aand, nordisk Aand! Spørgsmaalet er blot om vi i Husholdningsundervisningen vil vedkende os denne Arv og indrette os derefter. Vi Danske har haft noget svært ved at vedkende os baade det ene og det andet, har været tilbøjelige til ligesom at vige ud og undslaa os for at tage et fast Standpunkt. Det hænger dog nok sammen med den stærke Blufærdighed i vort Folks Karakter, at vi tilsyneladende har været saa modvillige i Bekendelse og Vedkendelse. Inderst inde har vi nok hver især vidst, hvad og hvem vi er, og hvad vi vilde i vor Undervisning. Men vor Uvilje mod at udtrykke det i Ord har maaske dog virket ind paa vor Vilje til at udtrykke det i vor Gerning, saa det i før høj Grad har faaet Lov til at ligge mere eller mindre skjult i Baggrunden. Deri bør der nu ske en Ændring.

Begivenhederne siden d. 9. April har kaldt vor nationale og vel ogsaa vor kristne Selvbevidsthed frem fra det skjulte. Vi er ikke længere generte ved at kalde os selv Danske, ikke saa tilbøjelige til at vurdere vort danske Sindelag, vor danske Offervilje og vor danske Indsats i Verdens Liv lavere end andre Nationers. Ogsaa vor kristne Tro er kommet stærkere til Udtryk end før, omend vi paa dette Omraade stadig helst taler dæmpet, hvad der nok ikke er noget galt i. Dette gælder Nationen som Helhed, er kommet frem i alle Kredse af vort Folk. Vilde det da ikke være rigtigt og naturligt, at vi i højere Grad end før ogsaa lod det gælde vor Undervisning?

Naturligvis skal Husholdningsundervisningen være fagligt forsvarlig. Og unge Piger, der kommer paa Husholdningsskoler og Kursus, venter sig et fagligt Udbytte af Undervisningen, og de maa ikke skuffes. I Husholdningsundervisningen har vi endda den Fordel, at den prægtige Kombination af praktisk Arbejde og teoretisk Underbygning tillader en mere alsidig og fuldkommen Udnyttelse af Skoletiden end nogen anden Undervisningsform. Vanskeligheden fagligt set ligger vel i at faa Praktik og Teori afbalanceret rigtigt, saaledes at alle de praktiske

Arbejder ogsaa bliver forklaret og underbygget ved Teorien. Teori for dens egen Skyld er en Uting; den skal tjene det praktiske Liv, og Forstaaelse af Livets og Naturens Love og Fænomen er af langt større Værdi end Opmaganisering af Viden. Det er tvivlsomt, om vi i Husholdningsundervisningen endnu har fundet den rette Balance, opnaaet Harmoni mellem det praktiske og det teoretiske Arbejde. Een har Slagside til den ene, en anden til den anden Side. Men Muligheden af at naa et godt Resultat med vort prægtige Elevmateriale er til Stede.

For det *er* nu et aldeles storartet Elevmateriale vi gennemgaaende har. De unge Piger kommer vaagne og interesserede til os, og de er modtagelige for al den Undervisning og Paavirkning vi kan give dem. Sandt nok, at der er nogle braadne Kar, nogle blaserte og nogle tomhjernede Pigebørn imellem. Men lad os dog ikke over dem glemme, at Hovedparten er gode og glade, sunde og villige danske Piger. Og hvor ofte oplever vi saa for Resten ikke, at ogsaa de, vi ikke straks er saa glade for, under deres Skoleophold lader sig vinde for Livets positive Kræfter.

Men vi skal forstaa, at lige saa nyttig faglig Dygtighed og Viden er, lige saa gold er den i sig selv. Vist er den faglige Dygtighed af Betydning for sund Økonomi og sund Levevis og derigennem for et rigt og lykkeligt Liv. Den er bare ikke afgørende, og som Faktor i Aandslivet er den paa en Maade negativ. Hvis vi gennem Husholdningsundervisningen *kun* giver de unge Piger faglig Dygtighed og Viden, giver vi dem ganske vist ikke Stene for Brød, for de er kommet til os for at hente sig faglig Dygtighed og Viden. Men vi har da glemt den fundamentale Sandhed, at — som Aakjær udtrykker den — „sært som min Hede er Menneskets Krav, Brød skaber ikke hans Lykke alene, mæt ham med Velstand, før nogen ved af skælver hans Hjerte i Suk efter Stene.“

Husholdningsundervisningen maa sigte højere og gaa dybere end til den faglige Dygtighed og Viden. Den maa være med til at fremdrage og fæstne Egenskaber som

Orden, Paalidelighed, Nøjsomhed, Hensynsfuldhed og Fællesfølelse. Og den maa gaa videre endnu, den maa være med til at vække Eleverne til Bevidsthed om, at de er danske, at de er nordiske og at de er kristne Mennesker, til at indpode dem Erkendelsen af, at de i deres daglige Gerning kan og skal yde deres Bedste, saa de derved kan gavne baade sig selv og deres Folk, og til at se Maalet for og med deres Liv i det rette Lys, i Evighedens Lys.

Om dette skal naas, maa de, der underviser, være sig deres Ansvar bevidst og handle derefter. Har man først sagt: „Jeg vil“ — finder man nok Midler til at fremme sit Formaal. Sangen er et af disse, naar blot man ikke gaar af Vejen for de stærke Sange, de nationalt, menneskeligt og kristeligt stærke Sange vore Digtere har skænket os saa mange af. Det talte Ord er et andet, naar blot det springer fra vor Læbe med Overbevisningens Kraft, saa baade vi selv og Eleverne føler, at det, vi taler om, ligger os paa Hjerte og er noget, de har Brug for at vide. Og hvor let er det ikke ud fra et fagligt Emne at komme ind paa en Forklaring af Livsførelsens Love. Et tredie Middel — og maaske det stærkeste — er det gode Eksempel. Saa naturlig og redelig bør vor Fremtræden og vor Livsførelse være, at den afspejler Respekt for Menneskelivets dybeste Værdier og Foragt for dets Vrangsider.

Det er store Krav at stille til Lærerinder og Lærere. Men jeg tror ikke, de er for store. Det staar nu saadan for mig, at kun Mennesker med en positiv Livsanskuelse kan yde en værdifuld Undervisning, og er man først naaet frem til en positiv og fast Livsanskuelse, saa er der ingen Vej udenom, saa maa man ogsaa tilvejebringe Overensstemmelse mellem Livsanskuelse og Livsførelse — eller gaa til Grunde. Naturligvis er det svært; men hvem siger, det skal være let, naar bare det er rigtigt. Og der er vel ingen af os, der tør sige om sig selv at have naaet Maalet. Men vi kan alle stræbe efter at naa det, og kun den, der bevidst fornægter Maalet eller ikke vil stræbe mod det, bør udelukkes fra at undervise Ungdommen ved selv at erkende sig uskikket dertil.

Svære Tider maa Nordens Folk gennemleve. Men i svære Tider gror Samfølelsen stærkest, i svære Tider er Troen paa Aandens Sejr fastest. Vore Tanker gaar ogsaa til vore nordiske Brødrefolk og vel særligt til det Norske, som har det sværere end vi. Hør da til Slut en Tone fra Norge:

*„Edelt er Mennesket,
Jorden er rig.
Findes her Nød og Sult,
skyldes det Svig.
Knus den. I Livets Navn
skal Uret falde.
Solskin og Brød og Aand
ejes af alle.“*

Folmer Dam.

Beredskab.

—o—

Tale ved Aarsmødet af Frk. *Margrete Pedersen.*

I vort Sprogbrug er i disse Aar kommet et Ord ind, som vist ikke tidligere har været i Brug, nemlig Ordet: Beredskab.

Vi er maaske beredt til at modstaa Tidens strænge Knaphed paa Penge og Varer — vi samler os et Lager — vi hamstrer ikke — men vi har et Beredskabslager, der kan være godt at have.

Vi samler os Huld paa Kroppen — det er vort Legems Beredskabslager. Vi samler Spild og Vildfrugt og danner Beredskabslager til andre. Vi har ud over Landet en Mængde Kvinder samlede under „Danske Kvinders Beredskab“. Danske Kvinder vil være forberedt og beredt til at hjælpe trængende med Mad og Klæder, de hjemløse med Hjem, de syge med Pleje o. s. v. De vil hjælpe, hvis der bliver Nød i vort Land.

Ordet Beredskab vil maaske gaa over i dansk Sprogbrug. Vi vil maaske anvende det i vor daglige Gerning i Hus og Hjem, i Opdragelse og Oplæring. — Vi kan i Opdragelsen give Børn og Unge Værdier med ud i Livet til Styrkelse i Livets Strid — ved at opdrage dem til at vise Godhed, Kærlighed, Pligtfølelse og Troskab. Disse gode Egenskaber er et Beredskabsfond, der kan blive dem en Hjælp, hvor de end skal leve deres Liv.

Vi kan som Voksne opdrage os selv, ved at bekæmpe det hos

os selv, der nu er vor svage Side — og prøve paa at udvikle gode Egenskaber — et Beredskabsfond til Lykke og Værdi.

Vi kan i de unge Aar søge at erhverve os Dygtighed til vor Gerning — et Beredskab af stor Værdi. —

Frk. P. sluttede med at „ønske at dette Møde, som er beredt for os, vil give os Glæde, men ogsaa at vi kan give Glæde igen til Ankerhus — saa det Sammenhold mellem Ankerhus og gamle Elever maa styrkes og vokse, saa der derigennem dannes en Beredskabsvagt af danske Kvinder, der vil være med at værne Hus og Hjem i Danmark.“

M. T.

40 Aar.

— o —

For fyrretyve Aar siden havde jeg den Ære at holde Hovedtalen ved de samv. sj. Landboforeningers Delegeretmøde i Festsalen paa Skydebanen 16. November 1901; det var om den Husholdningsundervisning, vi forsøgsvis havde begyndt i Sorø, støttet af Peder Rasmussen, Krøjerup og Rasmus Dinesen, Høve, og andre gode Mænd indenfor Landboernes Kreds, og som Landbrugslærer Chr. Christensen, Tune, havde faaet Interesse for, og som den ædle og ansete Mand, Etatsraad Valentiner til Gjæddesdal gik ind for og satte til Højbords, først ved at forelægge Sagen ved Formandsmødet den 3. Juli og derefter lade mig fremsætte Forslag til den praktiske Udformning ved Delegeretmødet. Efter at denne fornemme Kreds havde givet Sagen sin Tilslutning gennem en fornøjelig Forhandling, vedtog man at overtage og videreføre denne Undervisning gennem Husholdnings-Aftenskoler — og jeg blev anmodet om at uddanne Lærerinder dertil, og Forsamlingen henstillede til Landbrugsminister Ole Hansen, der var til Stede som saadan for første Gang, at støtte baade Lærerindeuddannelsen og de ønskede Kursus — hvilket senere skete med en Bevilling paa 3000 Kr. til Lærerindernes Uddannelse, og gennem en Lov af 23. Maj 1902 blev der bevilget Understøttelse til disse Kursus saavel som til andre vandrende og korte Landbrugskursus.

Saa gik denne Undervisning sin Sejrsgang Landet over gennem Landboforeningernes Husholdnings-Aftenskole og 60,000 Kvinder, navnlig Husmødre, samledes der de første Aar en Gang ugentlig Vintertid igennem, og om denne Undervisning har man sikkert Lov til at mene, at den blev Grundlaget for den nuværende Husholdningsbevægelse — og blev en Kilde til Glæde og Samvirken huslige Kvinder imellem.

Paa Sjælland tog Folketingsmand Ole Olsen, Tjæreby, sig særlig af Sagen. Paa Fyn var det Kammerherre Vind til Sanderumgaard,

der begyndte, i Nordjylland Folketingsmand Pinstrup og Hustru, i Aarhuseggen Redaktør Bertel Jensen — og Hofjægermester Lüttichau paa Viborgeggen. Som nogle af de første Vandrelærerinder virkede nu afd. Rebekka Skovsen paa Roskildeeggen, Marie Jensen Lærkegaard fra Bornholm paa Slagelseeggen bl. a. i Vemmelev Præstegaard, Kirstine Galle paa Næstvedeggen, Kirsten Simonsen, der senere oprettede „Borrehus“, paa Kalundborgeggen, Kathrine Rasmussen fra Krøjerup paa Aarhuseggen, Kirstine Rasmussen, Snertinge i Odsherred, Ellen Sejerø-Olsen i Aalborgkredsen, Marie Lillelund paa Randerseggen, Dagmar Bagge paa Hindsholm, Andersine Hansen i Fyns patriotiske Selskab o. s. fr.

Et Udvalg blev nedsat af de samv. danske Landboforeninger, til Ledelse af Undervisningen med Hempel-Syberg, Odense, som Formand, og desuden bestaaende af mig, Chr. Christensen, Tune, Fru Anine Hansen, Askov, Konsulent S. P. Petersen, Aarhus, Lærer Balle, Sdr. Omme; og senere tiltraadt af Prof. O. H. Larsen og Forstander Møller Nørgaard, Vraa.

Og der var ikke den Landboforening, hvori jeg ikke efterhaanden kom til at holde Foredrag om Sagen, derved fik jeg Kendskab til Lederne indenfor Landbruget, som blev mig til megen Nytte og er det den Dag i Dag.

Jeg har siden følt mig som Landboforeningernes Skyldner, og det har været mig en Æressag at vise mig den da viste Tillid værdig, derfor er Glæden og Taknemligheden dobbelt stor, nu Husholdnings-Aftenskolen for anden Gang vinder frem og jeg fremdeles har faaet Lov til at virke i samme.

M. L.

Efter nogle Aars Forløb fandt Landboforeningernes Udvalg det formaalstjenligt at gøre et Forsøg paa at faa Undervisningen indført direkte i de enkelte Hjem — og udsendte i November 1907 et Forslag i saa Henseende. Husholdningslærerindens Opgave skulde være at bistaa Husmoderen med Paabegyndelse af Husholdningsregnskab, hjælpe dem bl. a. med at anvende Havesager paa en praktisk Maade og være dem behjælpelig med Beregning af Madens Næringsværdi. Udvalget foreslog, at man dannede Kredse paa 20 Hjem, der hver saa kunde faa Lærerinden 1 Uge baade i Vinter- og Sommerhalvaaret.

Senere tog det kgl. danske Haveselskab Tanken op med Hensyn til Havesagers Udnyttelse og Konservering — og nu saa mange Aar efter søger Danske Kvinders Samfundstjeneste at hjælpe Husmoderen paa samme Maade.

Aarsmødet 1941.

—o—

Foreningen Ankerhus afholdt sit Aarsmøde Søndag d. 7. September. Paa Grund af Tidens Vanskeligheder blev Mødet indskrænket til een Dag. Indbydelsen lød paa, at Gæster langvejs fra skulde vi se at skaffe Soveplads til Lørdag og Søndag Nat, saa en Del Gæster kom allerede om Lørdagen, og til selve Mødet strømmede en stor Flok til. Mange, mange flere, end vi havde turdet haabe, havde trodset Rejsebesværligheder og andre Vanskeligheder.

Blandt Gæsterne var der adskillige Jubilarer. Fra Syd-sjælland kom Frk. Dorthea Møller (Mors) for at fejre 35 Aar. Vort mangeaarige Bestyrelsesmedlem Frk. Marga Teglbjærg, som altid saa trofast møder op, fejrede et af sine mange Jubilæer — denne Gang var det 30 Aar. Fru Valborg Holck og Fru Esther Jølst (Hassel Børresen) fejrede sammen med Frk. Margaret Lauridsen 20 Aar.

Endelig havde vi 6, der fejrede 15 Aars Jubilæum. For 15 Aar siden blev 7 Elever enige om at danne en „Syvstjerne“ og holde Forbindelsen vedlige med hinanden. Det Løfte har de trofast holdt — mødtes her alle 7 for 5 Aar siden, og atter i Aar til Aarsmødet kom de 6. Den syvende var desværre blevet forhindret. „Syvstjernen“ er: Ingrid Lindblom, f. Bruun, Kbh., Thora Jensen, Magleby, Laurine Madsen, f. Larsen, Skelskør, Marie Larsen, Mørkøv, Ellen Klausen, f. Nielsen, Fakse, Marie Christensen, f. Pedersen, Storeheddinge og Anna Laugesen, f. Hansen, Hjortsvang, Jylland.

Mødets Deltagere samledes Søndag Morgen paa Plænen foran gamle Ankerhus til Morgensang.

Generalforsamlingen fandt Sted i Skolestuen, hvor Formanden, Frk. Margrete Pedersen, Hadsten, bød Velkommen og aflagde Beretning. Meddelte bl. a., at der som sædvanlig var udsendt et Aarsskrift til Jul og — at der til „Flickernas Stuga“ var indkommet 520 Kr.

Regnskabet balancerede med et Overskud paa 525 Kr. og blev godkendt. Til Bestyrelsen genvalgtes: Formanden Frk. Margrete Pedersen, Frk. Marga Teglbjærg, Fru Alice Dittmann og Marence Tarp. Bestyrelsen bestaar desuden af: Frk. Ingeborg Meyland-Smith, Frk. Ingefred Juul Andersen og Fru Paula Egemose. Til Revisorer genvalgtes Fru Hilda Christiansen. Desuden er Fru Esther Jølst Revisor.

Under Eventuelt drøftedes bl. a. Aarsmødets Afholdelse 1942. Man enedes om til den Tid at lade Skolen tage Be-

stemmelse om, paa hvilke Maade Mødet lader sig afholde og gennemføre — og i den sædvanlige Indbydelse at give Medlemmerne Meddelelse herom. Hindrer Forholdene Mødets Afholdelse, bortfalder Indbydelsen. Altsaa: *Ingen Indbydelse — intel Aarsmøde.*

Kl. 12 samledes Mødets Deltagere med Skolens Elever og Lærerkrafter i Salen til Middag, og Salen fyldtes til allersidste Plads. Efter Fru Lauridsens Velkommen til Mødets Deltagere — Skolens tidligere Elever og med et særligt Velkommen til Jubilarerne og til Skolens Tilsynsførende, Fru Ulla Pedersen, takkede Foreningens Formand, Frk. Margrete Pedersen, for den Gæstfrihed, hvormed Skolen hvert Aar aabnede sine Døre. Takkede, fordi man følte, at Skolen baade var beredt og forberedt til at tage imod de tidligere Elever, der kom til Aarsmøde. Frk. Pedersen talte endvidere smukt om det „at være beredt“ baade paa den ene og anden Maade.

Tale og Sang vekslede — der blev talt baade alvorlige og skemtefulde Ord og sunget baade alvorlige Sange og en meget munter om Erstatningsvarer.

Kl. 15 samledes man om en Grønlandsfilm med naturfarvede Billeder. Filmen fremvistes af Frk. Jette Bang selv, der vil være kendt fra sin nyudkomne Bog om Grønland, og som i 3 Aar har opholdt sig i Grønland for at samle Stof til Bog og Billeder. Derefter holdt Hr. Folmer Dam Foredrag om den nuværende Ernæringsituation. Hr. Dam manede til at man spiste Rationen op, at man vænede sig til Nøjsomhed og til at dele med dem, der havde mindre end en selv.

Selv om Mødet i Aar var afkortet til een Dag — blev det dog et værdifuldt Møde.

Aarsmøderne er for os her paa Skolen Aarets bedste og største Festdage — den Fest, vi glæder os mest, til og som giver Mod og Styrke til det daglige Arbejde.

Det er let Arbejde at forberede en Fest, hvor man venter forstaaende og kære Venner, og som saadanne betragter vi vore „gamle“ Elever.

Aarsmødet 1941 kan vi kun se tilbage paa med Glæde og Tak.

M. T.

Kemi i Køkkenet.

—o—

Til alle gamle Ankerhuselever vil jeg gerne i Aar sende en Hilsen i Form af lidt Kemi fra det daglige, huslige Arbejde, og særlig, hvad Kemien lærer os m. H. t. Metaller- nes Anvendelighed og Rengøring. — De husker maaske, at vi stillede Metallerne op i en „Spændingsrække“, og det, der har den store praktiske Betydning, er, hvor Metallet staar i denne Spændingsrække i Forhold til Brint, da alle de Metaller, der staar før Brint, opløses i Syrer, mens de, der staar efter, — og det er kun Kobber, Sølv, Kviksølv, Guld, og Platin — først opløses efter Iltning — ja, Guld og Platin opløses endda kun i „Kongevand“, Blandingen af Salpetersyre og Saltsyre.

For de fleste Køkkenmetaller maa det derfor siges, at de angribes af Syrer, selv af saa svage Syrer som Frugtsyre og Mælkesyre og derfor ogsaa af syreholdig Mad.

Dette Forhold maa man tage Hensyn til ved deres Anvendelighed som Kogekar og ved deres Rengøring. Naar Gryden nemlig angribes af Maden, gaar de opløste Metalforbindelser over i Maden — og Spørgsmaalet bliver da, om disse Forbindelser er sundhedsskadelige eller ej.

Da Jern er letopløselig i alle Syrer, bør man aldrig bruge en ubeskyttet Jerngryde til syreholdig Mad, som Frugtsupper eller Kærnemælksmad, selv om man ikke i og for sig kan sige, at Jernforbindelser er skadelige — man har tværtimod berømmet Myseosten for dens Indhold af Jern, som den har faaet fra de Gryder, den inddampes i, men nyere Undersøgelser har vist, at visse Vitaminer tager Skade — og saa bliver Maden misfarvet og utillalende. De ubeskyttede Jerngryder bør kun bruges til Stegning og til Sæbekogning. Til al anden Brug maa Jernet beskyttes mod Rust og Syrer — enten med et Overtræk af Emalje, Zink, Tin eller sjældnere Nikkel og Krom — eller ogsaa ved at legere Jernet med andre Metaller, særlig Nikkel og Krom til det „rustfri Staal“, der er særlig modstandsdygtigt baade mod Rust og Syrer.

Zinkovertræk er det billigste og det, der beskytter bedst mod Rust, men Zink er meget letopløselig i Syrer. Man bør derfor aldrig koge eller opbevare syreholdig Mad i galvaniserede Spande eller Baljer, for Zinkforbindelser er — om end ikke stærke Gifte, saa dog ret tarmforstyrrende. I den nye mønstergyldige, norske Levnedsmiddellov har man da ogsaa rent ud forbudt galvaniserede Redskaber til Madvarer.

Mælkejunger, Malkespande, Vandspande og Konservesdaaser er da heller ikke galvaniserede, men fortinnede. Ganske vist er Tin ogsaa noget opløselig i Syrer, men Forbindelserne er ikke giftige, kan højst give lidt „Metalsmag“.

I Stedet for Jern bruges i de senere Aar meget Aluminium, skønt Aluminium heller ikke er særlig modstandsdygtig mod Syrer — saa man maa regne med, at der kan gaa noget over i Maden, — og mange har en vis Frygt for dette Indhold af Aluminium i Maden, men nyere Undersøgelser — først paa Rotter, senere paa medicinske Studenter, særlig i Amerika og Tyskland — har vist, at denne Frygt er ganske ubegrundet, da de Mængder af Aluminium, der kan blive Tale om, er ganske uskadelige.

Mærkeligt nok taaler Aluminium Salpetersyre, der ellers opløser alle andre Metaller saa nær som Guld og Platin. Man kan derfor rense Al.-Gryder for Kedelsten ved at stille dem hen en Tid med Salpetersyre — endelig ikke Saltsyre — hvorved Kedelstenen vil opløses, mens selve Gryden ingen som helst Skade tager.

Desværre bliver Aluminium ogsaa angrebet af Baser som Natronlud og læsket Kalk, ja selv af Soda, hvorfor man ikke maa rense Al.-Mælkejunger i læsket Kalk, som man saa tit gør med fortinnede Junger, heller ikke maa man vaske Al.-Køkkenredskaber af i Sodavand, med mindre der er tilsat noget Vandglas, som har en mærkelig beskyttende Evne mod Sodaens Angreb. Opvaskepulver til Aluminium bestaar da ogsaa af Soda og Vandglas og undertiden Tri-Natriumfosfat.

Dette Angreb af Soda paa Aluminium kan udnyttes til Rensning af Sølvtoj, idet man koger Sølvjet i Sodavand, hvori man har lagt en Plade eller anden Genstand af Aluminium, ja Al.-Sølvpapir fra Cigaretindpakning kan ogsaa bruges. Dette vil da opløses under Udvikling af Brint, som saa vil fjerne det sorte Lag paa Sølvtojet. Oxyderet og forgyldt Sølvtoj maa ikke renses paa denne Maade, da det saa ogsaa vil blive rensed til blankt Sølv.

Tidligere brugtes meget Kobber i Køkkenet, dels fordi det er saa smukt et Metal, dels fordi det leder Varmen saa godt. Men til Trods for, at Kobber pr. kg bruger meget mindre Varme til sin egen Opvarmning end Aluminium, vil af to lige store Gryder af disse to Metaller Kobbergryden „stjæle“ meget mere Varme end den meget lettere Al.-Gryde.

Vil man imidlertid stadig bruge Kobber til Kogekar, maa disse være fortinnede indvendig, for ganske vist er selve Kobberet uopløseligt i Syrer fra Mad, ja selv i Saltsyre og fortyndet Svovlsyre, men det bliver let iltet af Luften, og det dannede Kobberiltelag vil saa opløses i selv de svageste Syrer og derved gaa over i Maden og forarsage Forgiftninger.

Skal man rense selv meget medtaget Kobbertøj, kan man derfor lægge det i Syrer, blot ikke Salpetersyre, som Aluminium kunde taale, men f. Eks. Eddike, Saltsyre og fortyndet Svovlsyre, hvorved det røde Lag, ja, selv det grønne Irlag opløses, men selve Kobberet ingen Skade tager, — det var dette, vore Bedstemødre udnyttede, naar de havde opdaget, at selv meget medtaget Kobbertøj var let at rense, naar det havde ligget i Kærnemælk eller Valle.

Jeg haaber, at denne lille „Kemihilsen“ atter har vist Dem, at Kemien virkelig har sin Betydning i det ganske dagligdags huslige Arbejde, og jeg haaber, at den har opfrisket Minder fra vort Samarbejde inden for Kemiens Mysterier, et Samarbejde, som i hvert Fald jeg ser tilbage paa med megen Glæde.

Johanne Wille Jørgensen.

Vask- og Rengøringsproblemer.

—o—

Det er ikke alene indenfor Madens Omraade, at man kan mærke baade Rationeringen og Manglen paa forskellige Varer, men ogsaa Vask og Rengøring berøres deraf.

Før Sæberationeringen traadte i Kraft, var det en given Ting, at der skulde bruges Sæbe baade til Vask og Rengøring, men anderledes nu. Den lille Sæberation kan kun strække til en af Delene, og det vil da være naturligt at forbeholde Sæben til Vask, idet der langt lettere kan skaffes nogenlunde Erstatninger til Rengøring end til Vask. Det gælder jo tillige om, og ikke mindst under de nuværende Forhold, at Tøjet kan bevares længst muligt, og hertil kræves foruden Omhu tillige en skaansom Behandling; derfor maa de bedste Vaskemidler anvendes til Tøjet. Men for at kunne klare os med den tildelte Sæbemængde, er det nødvendigt at spare paa Vasketøjet alle Vegne, hvor det kan lade sig gøre f. Eks. Duge og Servietter; til daglig kan der udmærket spises ved et hvidskuret Bord, eller om man vil, bruge Voxdug, og saa kun bruge Dug om Søndagen og ved festlige Lejligheder. Servietter er en stor Behagelighed, men ingen Nødvendighed; hvis man ikke vil give Afkald paa denne Behagelighed og man har Raad til det, da kan Tøjservietter afløses af Papirservietter, og bruges her de store, gode Servietter, da kan disse glimrende anvendes flere Gange, blot de lægges i Pose mellem Maaltiderne. Denne Pose kan syes af tyndt Voxdug og mærkes med Navn.

Ligeledes bør Rejselagenet nu aldrig mangle i Kufferten, naar man rejser ud. Lagner, der kun har været i Brug en enkelt Nat lægges i en Balje og overhældes med spilkogende Vand, ordnes derefter paa sædvanlig Maade.

Det sidste Hold Sæbevand, som bruges til Kogning af hvidt Tøj, maa kun tilsættes saa meget Soda, at Kalken udfældes af Vandet; derved kan det anvendes til Vask af det grove kulørte Tøj og til Rengøring.

Baade for Vask og Rengørings Vedkommende gælder det, at det blødgjorte Vand har overordentlig stor Betydning for af faa udnyttet saavel Sæbe som Rengøringspulver fuldstændigt. Til Blødgøring af Vand bruges enten 2 gr alm. Soda pr. l Vand eller 1 gr Blegsoda og Soda skal altid i, og Kalken skal være udfældet, inden Sæben tilsættes.

Som Erstatning for Sæbe til Rengøringen maa anvendes de forskellige Rengøringspulvere, som indeholder 5 % Fedtsyre, og som købes uden Mærker; men her maa ikke glemmes, at Vandet, som anvendes hertil, skal være blødt Vand; ellers vil Kalken i Vandet ødelægge den Smule Sæbe, som findes i Rengøringsmidlet. Alle disse

Rengøringspulvere indeholder en stor Mængde Soda, og skal derfor bruges med Varsomhed og aldrig i stærke Opløsninger. Af andre Erstatninger kan nævnes Sæbeurt, Vedbend, Sæberod, Kastanjer; disse maa nærmest betragtes som Erstatning for Kvillajabark, som jo ikke kan skaffes for Tiden. Ved Brug af disse Erstatninger gør man klogt i altid at vaske efter i rent Vand, da de ligesom Kvillajabark er mørke i Udtrækket. Sæbeurten vokser i Haver og af denne Plante bruges Rødderne, som først tørres og derefter udtrækkes med Vand; for at faa Udtrækket saa kraftigt som muligt, tilsættes 1 stor Dessertske Soda pr. 1 Vand samtidig med de fintdelte Roddele. Af Vedbend er det Bladene, man bruger, som ligeledes tørres, findeles og udtrækkes med Vand, tilsat den samme Sodamængde. Af Hestekastanjer er det Frøene, der bruges, som findeles og tørres, og derefter udtrækkes med Vand (ca. 12 Timer), men uden Sodatilsætning.

Af Sæbeurt bruges	60 g	pr. 1 Vand			
„ Vedbend	75	„	„	„	„
„ Kastanje	120	„	„	„	„

Sæberoden er en Bark, som faas i Handelen, den afkoges som Kvillajabark, skummer godt, renses godt, men er betydelig dyrere i Brug end ovenfor nævnte Erstatninger.

Det er dog ikke alene Sæben, vi mangler til Rengøringen, men ogsaa Petroleum og Benzin savnes stærkt. Som Erstatning herfor kan anvendes Stenkulsnafta (brandfarlig) i samme Blandingsforhold som Benzin og Petroleum (1 Del Stenk. — 5-6 Dele Vand), men Træværk skal gnides efter med rene, tørre Klude, da Stenkulsnafta kan gøre hvidt Træværk graaligt. „Fedtede Fingre“ paa polerede Møbler fjernes med ren Stenkulsnafta (Husk Brandfaren).

Til Linoleumsgulve kan i Stedet for Linolie, som ikke kan skaffes for Tiden, anvendes et Afkog af Hørfrø 2 Spsk. — $\frac{1}{2}$ l Vand, koges 20 Min., gnides paa Gulvet, blankes efter naar det er tørt. Til Rensning af Gulvtæpper kan man i Stedet for Theblade, som jo nu er en sjælden Vare, bruge fugtige Papirsstumper; og lad saa Avispapiret faa Indpas overalt til Pudsning, hvor det kan anvendes; spar de dyre Klude og den kostbare Sæbe til Vask af disse.

En af de vanskeligste Ting at skulle udtale sig om er de ferniserede Gulve; skaan den Fernis, som endnu sidder paa Gulvet ved at give Gulvet en Overfladebehandling, som skaaner Fernisen f. Eks. Mopolie, flydende Bonevox, Glansol el. lign.; det betaler sig.

Og saa er der jo ikke andet at gøre end være glad for de Erstatninger, vi kan faa, og af disse vælge de bedste og saa forøvrigt glæde os til, at vi engang igen kan faa de gode, gamle Rengøringsmidler frem — nu har vi til fulde lært at skønne paa dem.

Karoline Buckhøj.

De, der gik bort.

—o—

„Stat op min Sjæl i Morgengry“ — skal I synge for mig, ogsaa naar jeg er død, sagde Fru Sigrid en Søndag, da vi sammen med de unge var samlet til Morgensang — og det har jeg ofte tænkt paa, naar vi sørge over, at saa den ene saa den anden gik bort af dem, der stod os nær. —

Det tungeste Budskab blev Gudrun Vangs Død, saa uventet det kom. Hun havde ganske vist trukket sig tilbage som Landstingsmedlem, men i Hjemmet og for Slægten var hun den omsorgsfulde Husmoder, Mor og kloge Ven. — Og det var ogsaa smerteligt at miste vor kære Slægtning Johanne Drewes, den fra de unge Aar saa kække, og fornemt prægede Kusine fra Dollerup Mølle, hvis naturlige og kønne Slægtsfølelse blev til Glæde og Styrke for mange af os.

Frk. Vestergaard paa Sorø Husholdningsskole fik den Sorg at miste sin gode, personlige og stærke Mor, hendes Dage blev mange, men Savnet føltes derfor sikkert ikke mindre. Marie Broholm mistede ogsaa sin Mor og for Thora Fiedler, og for Rigmor Smith, Rønne, og Dr. Eli Møller sluttede Livet ogsaa.

Og vemodigt var det, at Else Lund Larsens Morovre i Næsby gik bort, men i det sødeste Brev til mig kort forinden fortalte hun om den Glæde, hun havde haft ved at faa Bud fra Grønland om, at Else havde faaet en lille Dreng — og jeg mindes hende fra min første Sorøtid, hvor hun som ganske ung Pige var i Huset hos Frimenighedspræst Karl Rønnes som noget af det yndigste og reneste, man kunde tænke sig.

En Dag vajede det store Flag inde paa Sorø Borger-skole paa halv Stang — for det var den unge dygtige Lærerinde Amalie Bjerregaard, der var død. Hun var fra Bornholm, og derfor følte man maaske endnu stærkere det, der var mistet af værdifuldt. — Og Lærerinde Maren Sørensen fra Lynge gik ogsaa bort; hun fik ikke den Glæde at begynde Skolekøkkenundervisning i den nybyggede Skole, som hun havde stridt for. Helt underligt var det at faa hende

tilbage igen, selvom det kun var for en kort Tid som Rekonvalescent i Dr. Steens Skolehjem.

En af Landets særprægede og betydende Kvinder, Fru Nielsen, Svejstup Østergaard, er ogsaa død. Med sin overlegne praktiske Dygtighed saa hun skeptisk paa de første Husholdningsskoler, men hun blev dem en god Ven og Skolernes Forbillede i mange Maader. — Og vemodigt var det at erfare, at Fru Ludvigsen paa Tersløsegaard var død. Hun var saa vidunderlig afklaret og harmonisk og blev til stor Berigelse ogsaa for sin Egn.

Saa mange gode Mænd Døden ogsaa har taget det sidste Aar. — Først C. N. Hauge, der i mange Aar beklædte forskellige Ministerposter, men som jeg fik Lejlighed til at faa et vist Samarbejde med; hans lune, uforfærdede Maade at tage Tingene paa, gjorde det til en Oplevelse at være sammen i Kommissioner, til Møder og Fest, og det var en Glæde for mig, at han kort før sin Død udtalte, at han var glad for at have faaet sin Datter til Ankerhus.

Og Amtsskolekonsulent Aksel Jensens Død betød baade en personlig Sorg og et stort Tab, saa forstaaende som han var og interesseret han var blevet i Husgerningsundervisningen — men mange smukke Minder har vi fra hans Besøg paa Ankerhus og fra Rejsen til Islands Tusindaarsfest. — Af Landbrugets gode Mænd er baade Statskonsulent K. Hansen, Forpagter Sonne og Forstander Rasmussen, Næsgaard gaaet bort. Vi har til dem alle haft en vis Tilknytning, der gør, at vi føler deres Bortgang som et Tab. — Af Skolemænd er mange ligeledes gaaet bort, Lærer Qvist her i Sorø, Lærer Clausen i Mulstrup og nu ind under Jul Overlærer Pedersen fra Hvidovre, der var nær knyttet til Sorøegnen, og var saadan en god Mand for Skolekøkkensagen.

Lektor Holtens Død betød et meget stort Tab for Egn og By, hjælpsom og redbon som han var, en ægte dansk Mand, der uforfærdet talte Landets og Sønderjyllands Sag — Byen har af andre gode Mænd ogsaa mistet Bankdirektør Hee, Bagermester Hansen, Christiansen, Axelhus, Kbm. Mortensen og Niels Christensen og nu Bogbinder Haslund.

Af gode Kvinder her i Sorø har vi ligeledes mistet Fru Anna Knudsen, Bornholmeren gift med Sønderjyden fra Visby Hedegaard, og Karoline Topsøe, den ranke Præstedatter fra Hejls og Alsted, Fru Topp, Fru Arkitekt Hansen, Fiskehandler Larsens Hustru og Fru Købmand Poulsen og Emma Knudsen fra Krøjerup. — Sørgeligt var det, at Elise Jensen skulde dø, det blev et Par Dage efter, at hendes gode Mor, Fru Guldsmed Jensen gik bort. Hun var den opofrende Datter og i mange Aar den gode Husholdningslærerinde i Holte.

Men Eline Banckes Mor fik ogsaa Hjemlov, og Fru Overlærer Nygaard i Dragør og Ellen Anderschou, Jens Olsens Datter i Landsgrav, døde fra sin Datter Musse. Og det var vemodigt at faa Bud om Fru Beckmanns Død, hende som med sit ukuelige Humør og vaagne Sans kom til Ankerhus som en fuldgod Repræsentant for de københavnske Arbejder-Husmødre og siden blev „Feriebarn“ hos os. Og uendelig vemodigt var det, at Asta Jensen, Holte, vor Elev fra sidste Vinter, skulde dø, den stilsfærdige, søde unge Pige, som mindede saa meget om sin Mor, og som bar sin Sygdom saa taalmodig, at man næsten ikke regnede med den. Og Vilmas Børge gik ogsaa bort.

Og saa blev Livet ogsaa Slut for Fru Saxtorphs søde og yndige Mor — og selv om hun levede langt over Støvelts Aar, blev hun ved med at være saa mærkelig ungdommelig fin og stærk, var saa fordomsfri og forstaaende over for alle og for Livets Foreteelser. Der vil blive tomt efter hende i Skovhytten, og vi vil savne hende meget.

Gudrun Lunden maatte friste den store Sorg pludselig at miste sin Mand, saa Dage efter at hendes prægtige Mor, der havde fostret fjorten dygtige Børn, var stedt til Hvile. Og Kunstneren Hansen-Jacobsens Tid blev ogsaa forbi — i vor Skolestue staar en Buste, han i sin Tid modellerede af Etatsraad Valentiner, ham som sagde god for Husholdningsagen. Derigennem mindes vi med Tak, hvad de to fine Mænd hver paa sin Vis ogsaa har skænket os.

Skolekøkkener paa Landet.

—o—

Arbejdet for Oprettelse af Skolekøkkener ligger mange Aar tilbage. — Afd. Murermester Langkjær udarbejdede i 1912 et Forslag til et Skolekøkken, der kunde bygges for 1200 Kr. — nu skal der Tusinder til — og fra 1915 har jeg fundet en meget køn Tegning af Arkitekt Strøm Tejsen til et Skolekøkkenhus. — Siden 1929 har vi haft et Udvalg til Fremme af Undervisningskøkkeners Oprettelse, som jeg blev Formand for, og hvor Frk. Margrete Pedersen repræsenterer Husholdningsskolerne, Frk. Ingefred Juul Andersen Husholdningslærerinderne, Bibliotekskonsulent Jørgen Banke Aftenskoléföreningerne og Kontorchef Hegermann-Lindencrone Undervisningsministeriet, et Udvalg, der senere blev suppleret med Arkitekt Havning.

Efter at Skoleloven af 1937 medførte Skolekøkkenundervisning i Folkeskolen, blev jeg af Undervisningsministeriet anmodet om foreløbig at medvirke ved Indretning af Skolekøkkener paa Landet, og siden er der udarbejdet 340 Tegninger foruden de mange, der foreløbig kun er skitserede, og jeg har i den Periode haft Fornøjelsen at komme i Forbindelse med over 100 Arkitekter.

Straks mente man, at Skolekøkkener paa Landet skulde være ganske enkle og billigt indrettede, men efter som Skolebyggeriet er gaaet frem, viser det sig, at de fleste Kommuner ønsker at faa deres Skolekøkkener ikke alene tidssvarende, men ogsaa lagt nær op ad Købstadskolens. Og undervisningsmæssigt maa man i alle Tilfælde erkende, at det er en stor Fordel at faa Skolekøkkenerne indrettet baade til Enkeltmands- og Familieundervisning, ogsaa af den Grund, at man saa lettere kan beskæftige 2 Klasser, hvis det er nødvendigt. Den yngste Klasse bør nemlig saa vidt muligt gives Enkeltmandsundervisning (Klasseundervisning) og saa fortsætte i næste Klasse med Familieundervisning. Derfor bør der i et Skolekøkken være Undervisningsborde, der udmærket ogsaa kan bruges som Kogeborde ved Familieundervisning.

Men Skolekøkkenerne skal indrettes, saa de kan bruges til Ungdomsskoleundervisning, derfor maa de gøres brugsstærke, og det navnlig ved at Opvaskebordene belægges med haardt Materiale, rustfrit Staal eller Pladezink Nr. 16 og forsynes med en ophøjet Kant, en saakaldt Vulst, hvilket ogsaa i private Hjem er et stort Gode. — Og da det viser sig, at man mange Steder ikke straks har kunnet faa Skolekøkkenet udstyret med fornødent Inventar, navnlig til Ungdomsskoleundervisning, er det praktisk, at man i Overslaget reserverer et Beløb paa 500 Kr. til mulig nødvendig Supplering. — Almindeligvis vil det være praktisk, om der findes Skabe eller Rum til de extra Redskaber, der er nødvendige at have til Ungdomsskolen — og som mange Husholdningsforeninger i Forvejen har anskaffet.

De Skolekøkkener, der er indrettede, bør selvfølgelig bruges og udnyttes til det yderste. Ministeriets Cirkulære af 2. Oktober 1940 opfordrer ogsaa dertil. Og findes der ingen stedlige Lærerinder, det være sig Skolekøkkenlærerinder, Husholdningslærerinder eller Husholdningskonsulenter bør der stræbes efter at faa en Lærerinde, der som „Vandrelærerinde“ kan overtage Undervisningen saavel i Barneskolen som i Ungdomsskolen — og en Husholdningslærerinde maa være saa overlegen, at hun kan udnytte saa at sige et hvilket som helst Lokale og gennemføre den Arbejdsform, der giver det ønskede Resultat, men derfor skal man da selvfølgelig alligevel søge at faa Skolekøkkenerne indrettede hensigtsmæssigt muligt — og paa given Anledning henstilles til Arkitekterne, at de ved Monteringens søger Forbindelse med de paa Egnen kyndige Lærerinder eller Konsulenter.

M. L.

I Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 24. Maj 1941 ang. Maalet for Folkeskolens Undervisning anføres for kv. Husgerning: „Tilberedning af daglig Mad; Borddækning og Opvask; Vask af Dækketøj og Linned. Rengøring. Husgerningens Økonomi og Husgerningens Hygiejne.“

Ungdoms- og Aftenskolen.

—0—

Ifølge de Beretninger, der til ^{10/12} 41 er indkomne vedr. Husgeringsundervisningen i 1940—41, har der været undervist 17,360 Deltagere i 999 Hold af 340 Lærerinder; desuden 2405 Deltagere i 163 Hold i Sommerhalvaaret 1941.

Af disse 999 Hold er:

688	Hold	undervist i	Skolekøkkener (29 % paa Landet),
42	"	"	Skolestuer,
149	"	"	Forsamlingshuse,
66	"	"	private Hjem,
54	"	"	andre Steder.

Af de 17,360 Deltagere var:

8010	mellem	14 og 18 Aar,
6186	"	18 og 25 "
3122	over	25 Aar, 42 ikke opgivet,
5305	var	Døtre af Landmænd,
2827	"	" " Haandværkere,
2562	"	" " Arbejdere,
1559	"	" " Handlende,
1521	"	" " Tjenestemænd,
3150	"	" " Andre, 436 ikke opgivet,
5411	"	hjemme,
5527	"	i tjenende Stilling,
3784	"	paa anden Maade selverhvervende,
2396	"	gifte, 242 var ikke opgivet.

328	Kursus er afholdt af	Kommuner,
379	"	" Husholdnings- og Husmoderf.
132	"	" Landbo- og Husmandsforeninger,
27	"	" Aftenskoleforeninger,
59	"	" Arbejdernes Oplysningsforbund,
74	"	" Private og Andre.

I Aaret	1931—32	har der været	328	Hold med	5781	Delt.
"	1932—33	" " "	476	" "	9145	"
"	1933—34	" " "	523	" "	9648	"
"	1934—35	" " "	637	" "	11599	"
"	1935—36	" " "	806	" "	14456	"
"	1936—37	" " "	930	" "	16421	"
"	1937—38	" " "	1046	" "	18339	"
"	1938—39	" " "	1203	" "	20538	"
"	1939—40	" " "	1149	" "	19465	"
"	1940—41	" " "	999	" "	17360	"

Undervisningen fordeler sig paa de forskellige Amter som følger:

	96	Hold med	2167	Deltagere
Københavns Kommune	29	"	"	549
Frederiksberg	49	"	"	850
Københavns Amt	10	"	"	223
Gl. Roskilde	26	"	"	425
Frederiksborg	32	"	"	542
Sorø	53	"	"	789
Holbæk	25	"	"	396
Præstø	2	"	"	91
Bornholms	26	"	"	450
Maribo	56	"	"	1078
Odense	18	"	"	284
Svendborg	11	"	"	189
Assens	44	"	"	697
Aalborg	27	"	"	454
Hjørring	69	"	"	1101
Viborg	31	"	"	519
Thisted	25	"	"	497
Randers	61	"	"	1086
Aarhus	35	"	"	574
Skanderborg	38	"	"	645
Vejle	44	"	"	778
Ringkøbing	120	"	"	1764
Ribe	72	"	"	1212
Sønderjylland				

Af Deltagere har der i 1940—41 været 11 % færre end det foregaaende Aar. Dette skyldes sikkert ikke manglende Interesse, men den meget strenge Vinter, der i høj Grad vanskeliggjorde Samfærdselsforholdene og i Forbindelse med Brændselsmangel næsten umuliggjorde nogenlunde opvarmede Skolelokaler, ligesom Mørklægningen ogsaa flere Steder hindrede Undervisningens Afholdelse og mange Kredse opgav Undervisningen af Hensyn til Rationeringsforholdene — men der blev saa til Gengæld afholdt flere Sommerkursus.

Af de 340 Lærerinder, der medvirkede, var 70 saakaldte Skolekøkkenlærerinder, altsaa Lærerinder ansat i Folkeskolen, der havde anden Skolegerning i Forvejen, 270 var exam. Husholdningslærerinder, deraf var 23 antaget som Fælleslærerinder og 14 havde over 400 Timers Undervisning og kunde saaledes lønmæssig set godt være ansatte som saadanne.

Mellem Deltagerne var der 92 mandlige Elever og nogle Steder har Undervisningen været givet om Formiddagen. Flere Kursus har været givet med et forholdsvis lille Timetal, enkelte derimod med et meget stort.

Aften-Undervisning bør man sikkert paa Landet stræbe efter at faa overført til Sommertiden, og Vinterundervisningen givet om Eftermiddagen.

Henstilling

til

Lærerinder i Ungdoms- og Aftenskolen.

— o —

Hermed vil jeg gerne henstille til Dem, at De søger at planlægge Undervisningen med en fortsat 3-aarig Undervisning for Øje, og at De i første Aars Undervisning virkelig faar givet Eleverne Grundreglerne for Madlavning, Bading, Rengøring og Begreb om en sundhedsmæssig Ernæring — som der saa kan bygges videre paa ved den efterfølgende Undervisning. Selvfølgelig maa Undervisningen være aktuel og de nuværende Forhold særlig drages frem — og Mangel paa Varer kan jo nødvendiggøre, at der kun kan tilberedes Smageportioner, og at Undervisningen hovedsagelig maa gives gennem Demonstrationer med Eleverne skiftevis som Medhjælp. Men ved Hjælp af Kosttavlen, som „Familierne“ eller Eleverne bør have, og skriftlige sammenlignende Beregninger kan en mere teoretisk anlagt Undervisning ogsaa blive fornøjelig og belærende. — En Fremvisning af den nuværende Rationeringsmængde af Fødevarer vil være praktisk, og Sansen for Økonomi og Nøjsomhed vil derigennem yderligere kunne underbygges. Til Brug ved Undervisningen i Husholdningsregnskab, f. Eks. paa tredje Aars Kursus, kan nu faas særlige Hæfter. Prøve deraf skal gerne blive sendt til Interesserede, saavel som „Rationeringsblanketter“. Husk endelig Dagbogen og at faa de skriftlige Arbejder godt tilrettelagt.

Dernæst vil jeg gerne pointere, at man selvfølgelig forventer, at Lærerinden foruden den faglige Undervisning, som hun maa give de Unge i Ungdoms- og Aftenskolen, ogsaa giver de unge Piger en sund og ideel Livsindstilling, at Lærerinden gennem en naturlig Væremåde bliver de Unge et smukt Forbillede.

Husholdningslærerindens Gerning i Ungdomsskolen bliver et vigtigt Led i Opdragelsen af den unge Slægt, derfor betydningsfuld for de kommende Hjem og det danske Folk.

Lykke til at røgte denne Gerning. Med venlig Hilsen.

Magdalene Lauridsen.

November 1941.

NB. Af rationerede Varer beregnes til et halvt Aars Undervisning i Ungdoms- og Aftenskolen: 1 kg Sukker, 1 kg Hvedemel, $\frac{1}{2}$ kg Sigmel, $\frac{1}{2}$ kg Byggryn og -mel, $\frac{1}{4}$ kg Smør. — I Barneskolen beregnes det halve, dog kun 50 gr Smør.

Cirkulæreskrivelse til samtlige Kommunalbestyrelser om Anvendelse af Sløjdlokaler og Skolekøkkener til Aftenskoleundervisning med fremmed Lærerkraft.

— 0 —

I Tilslutning til den i Ministeriets Cirkulæreskrivelse af 2. Oktober d. A. indeholdte Henstilling til Kommunalbestyrelserne om at yde deres Bistand til Aftenskoleundervisningens Fortsættelse i den kommende Vinter bl. a. ved at stille de fornødne Lokaler til Raadighed for Undervisningen skal man paa dertil given Foranledning udtale, at Ministeriet anser det for ønskeligt, at alle dertil egnede Skolelokaler stilles til Raadighed for Aftenskoleundervisningen i videst mulig Omfang. I saa Henseende skal man særlig henlede Opmærksomheden paa, at der ikke bestaar noget Forbud imod, at de i § 3 i Bekendtgørelse af 20. September 1938 omhandlede Faglokaler som Sløjdlokaler og Skolekøkkenlokaler stilles til Raadighed for Aftenskoleundervisning, uanset om Undervisningen forestaas af en fremmed Lærerkraft, men at Ministeriet tværtimod vil finde det meget ønskeligt, at Kommunalbestyrelserne stiller sig velvilligt overfor Ønsker i saa Henseende. Naar et Lokale paa denne Maade overlades til en fremmed Lærerkraft, maa naturligvis den Forening eller Institution, som lader Undervisningen afholde, bære Ansvar for, at Lokalet, dets Inventar og Instrumentarium behandles forsvarligt og efter hver Benyttelse afleveres i fuldt ordnet Tilstand.

Undervisningsministeriet, den 12. November 1940.

Jørg. Jørgensen.

E. Torkild-Hansen.

Maalet maa være:

**Ungdomsskole afholdt hele Aaret — for de Unges Skyld,
for Undervisningens Skyld — for Lærerindens Skyld.**

Fast antagne Lærerkrafter i Ungdomsskolen.

Øl og Brød.

—o—

Midt i September 1941 tillod en Kreds af Kvinder, som Enkeltpersoner, som Medlemmer af Hjemmenes Forbund, af Husholdningsforeninger og Husmoderforeninger, af Husmands- og Landboforeningers Husholdningsudvalg, sig indtrængende at henstille til den høje Regering og Rigsdag, at saalænge de nuværende strenge økonomiske og ernæringsmæssige Forhold hersker — i Aar navnlig hvor Høsten er ringe, hvor mange Hjem ængster sig for det daglige Brød — **at der da kun tillades at brygge alkoholsvagt Øl, at Kornet til de stærkere Ølsorter spares,** for at der kan gives de danske Hjem alt det Korn, der tiltrænges.

De, som kunde tiltræde denne Henstilling, anmodedes om at give en Tilkendegivelse deraf snarest muligt til Fru Magdalene Lauridsen.

Denne Henvendelse, som man egentlig havde ventet, at Bladene vilde omtale, hvilket kun undtagelsesvis skete, vandt i al Stilhed saa stor Tilslutning, at man undredes. Dette skyldtes maaske noget foruden Husholdningsorganisationernes Enkeltmedlemmer, Præstefruer paa Landet og afholdsinteresserede Kvinder, selv om det var et afgjort Ernæringssspørgsmaal. — Saa vidt man kunde skønne, kom Tilslutningen fra alle Kredse, fra smaa som store Hjem og er sikkert et Udtryk, ogsaa for den Ængstelse, man navnlig nærer ude paa Landet, for at Kornet ikke skal strække til — der hvor Savnet af Korn ogsaa til Heste, Grise og Høns føles stærkt.

Inden Rigsdagen traadte sammen den 7. Okt., indsendtes gennem Folketingsmedlem Fru Gautier Schmidt Henvendelsen med ca. 5000 egenhændige underskrevne Enkeltpersoner, selvfølgelig navnlig Kvinder, men ogsaa Mænd og enkelte Politikere havde ønsket at være med. Underskrevne Henvendelser blev ved at strømme ind og den 25. Oktober afgaves til Landstingsmedlem Fru Nikoline Vinther ca. 2000 flere Underskrifter, som sammen med de

øvrigt var maskinskrevne paa Folieark, ordnet saa vidt muligt efter By og Egn, samlet som Mappe, der ligger til Eftersyn i Rigsdagens Bureau.

Tilsyneladende har denne Henvendelse ikke direkte faaet Betydning endnu, men den er et dejligt Bevis for, at Mennesker, der har samme Opfattelse og Indstilling aligevel trods alt kan finde hinanden.

Og den Dag, da der maa handles, kan de 7000 Kvinders Henstilling dog maaske blive en Støtte og et Forsvar — som da Overformynder Friis i den sidste Krig Februar 1917 som Formand for den overordentlige Kommission maatte foreslaa Spiritusforbudet, udtalte, at den Opfattelse, som Afholdsfolkene gennem indsendte Henvendelser repræsenterede, maatte respekteres og blive til Støtte for Kommissionens Beslutning.

M. L.

Siden sidst.

—o—

Ser vi bort fra Uvejrsskyerne, der ikke alene har bragt Uro i Atmosfæren, men ogsaa Forsinkelse i Overfarten til Jylland og Fyen, har der ellers været Fart i Ferierejserne siden sidst, men Ferielovens Paabud skal jo da ogsaa respekteres. — Og saa er man draget ud til Fods, pr. Cykle, med Tog og med Rutebil for at glæde sig over vort kære, skønne Lands Natur, og for at besøge Slægt, Venner og Kammerater — og de Unge har forhaabentlig haft deres Rejselagner med.

Selv Fru L. er ilet ud, saa snart Tid gaves, hun siger ganske vist, at det er for at nytte Tiden, men alle ved da, at det er en stor Fornøjelse for hende at komme ud og besøge en gammel Skole, hvor der er Mulighed for at faa et godt og billigt Skolekøkken indrettet, saa hun narrer ikke sig selv. Hun har saamænd været baade i Thy, i Vendsyssel og paa Avernakø og mange andre Steder, men ogsaa i Silkeborg og kørt i Landauer ud gennem de skønne Skove med en flot Kusk i Sommerliberi paa Bukken og i Selskab med glade Venner. Ja, og saa fik hun ogsaa den Oplevelse at komme til Vråds Sande, og i det mærkelige interessante Natur-Museum der ogsaa at finde den forrige Krigstids Rationeringshistorie. Og saa har hun ladet sig male baade af Kirsten Kjær og af Strangen. Den første malede hende fornem i den gl. sorte Silkekjole siddende i den islandsk udskaarne

Husmoderstol, den sidste tegnede et spøgende Situationsbillede af hende med Ilanen og alle Gæssene i KølvanDET; det var sikkert Kornet, der skulde spares til Øl, der inspirerede.

Saa har mange Husholdningslærere siden sidst giftet sig og stiftet eget Hjem. Eva Jessen giftede sig pr. omgaaende med sin „Æblebonde“, den tidligere Kammerat fra Askov Højskole, Niels Esbjerg og Dorothy Bro Christensen ligeledes med sin Telegrafist og hedder nu Fru Malmer. Esther Skjøde har holdt stort Bryllup paa gammeldags Maner, Martha Gjandrup er blevet Gaardmandskone og det er vist ogsaa Laura Iversen og Rigmor Jensen, Litten Poulsen Lærerkone i Gentofte og Erna Krebs Højskolefrue i Ollerup. Ingeborg Nedergaard Hansen stiftede Hjem sammen med Plantageejer Dalgas i Ilskov, Else Henriksen med Holger Ostenfeld og Else Risbjerg Johansen med sin gamle Studentlærer, Adjunkt Tscherning, og saa har Inger-Marie Boberg Borke og Ragna Kure holdt Bryllup med deres Landmænd, — og Mette Bennedsens Far og Mor Sølvbryllup. Vi ønsker dem og alle de andre, der har giftet sig, hjertelig til Lykke.

Gl. Ankerhus har udvidet sig med et flot Cykleskur nede i Pærehaven ved Gyngen. Det tidligere gamle gik tilbage til sin oprindelige Bestemmelse fra 1917 at være Tørvehus, men der er ellers blevet tomt i Frugthaven, hvor Frosten de to sidste Aar næsten har taget alle vore fine Æbletræer, ja selv Mirabellerne, Kvæderne, Slyngroserne og Gyvelen tog den, og vi maatte finde os i, at de smaa vævre Egern tog vore Nødder, men alligevel er der saa meget igen at glæde sig over. — Gæssene, Grisene og Gederne har solet sig, det har saavist ogsaa vore to smaa søde Feriepiger Inga og Jonna gjort, og Else Maarbjerg har været en god Medhjælper i Skolekøkkenet og Ellen Rasmussen i Privaten — og Soluret er standhaftig, det lader sig ingen Sommertid diktere, det kan Kaptajnen fra Storebælt bevidne.

Alle de nye Fag vi da skal have med, siger 2det Aars, om det er fordi Uddannelsen kun er toaarig, eller skal være treaarig ved vi ikke. Fru L. giver os ligefrem Timer i Kosmetik. Skumlere siger ganske vist, at det er fordi hun ikke kan lide rødmalede Læber i en Skolestue og dito Negle i Køkkenet; hun selv siger, at vi skal foregaa kommende Elever med et smukt og ædrueligt Eksempel.

Og saa skal vi ogsaa lære at lytte, lytte til de ældres Beretninger, for det giver Historie og Pietet. — Fru L. synes nu ogsaa, at der skal lyttes i København, og at man som Tilrejsende ovenikøbet skulde have en Lyttehal i Forbindelse med det nye Radiopalæ — og var svært tilfreds med, at der dog i Husets Foyer var stillet et Par fornemme Stole til hendes og Fru Friberts Raadighed, da Jubilæumsfesten paa Borups Højskole transmitteredes. —

Vi skal ogsaa til at lege igen, naar vi kommer hjem i Julen,

ikke alene Ordsprogsleg, som man gjorde i de gode, gamle Dage, da vore Forældre var unge, men mere os med at foretage Budgetberegninger sammen med vore Fætre, ja, vi kan ogsaa faa Fornøjelsen af at tage Professor Eges Ernæringspuslespil med hjem. — Og det gør heller ikke noget, om vi bygger Luftkasteller, som selv ældre Lærere kan finde paa, naar de skal tegne Huse og Stuer.

Og saa skal vi ikke alene spise fine smaa Byggryn, som Hindhede altid har sagt, men ogsaa de store hele Bankebyggryn. Der siges, at naar de er udblødt og kogt tilstrækkelig længe, skal vi vide, at de smager lige saa godt som de savnede Risengryn, enten de saas puttes i Desserten eller koges til Julegrød. Ja, Kunsten stiger, men vi kan have behov, siges der ogsaa, i alle Tilfælde at redde saa mange af de gamle Erfaringer som muligt; spørge som en lille Pige, der kom hjem ladet med Oplevelser fra Skolekøkkenet: *Hvordan bærer Du dig egentlig ad, Mor?*

m.

Piger, der gaar og kommer —

saadan er Livet paa en Husholdningsskole. Med Forventning imødeser man de unge Piger, som kommer, og med en anden Følelse ser man dem drage fra Skolen igen — ikke bedrøvet — men glad, naar man da har haft det godt sammen — over at kende endnu en Flok af Danmarks Unge, og som Regel er det jo en frisk, glad og ivrig Ungdom, der kommer paa Skolerne.

Jeg mindes, da Sommerpigerne i Aar drog af: en skøn Septembertid, vi fulgte dem ned over Kongebroen, Søen var stille og blank, Solen skinnede, gulnet Løv paa Træerne, høj blaa Himmel og saa alle de glade og sunde Piger vinkende til hinanden og raabende et sidste »skriv snart til mig« o. s. v.

Der siges Goddag, der siges Farvel, og derimellem siges der meget til de unge Piger, saalænge de er paa Skolen, de forskellige Lærere hver især, opfyldte af, hvad de nu vil give Pigerne til Vejledning i deres fremtidige Gerning — og det er meget andet og mere, end Ordet »Mad« rummer — jeg lider ofte den Tort, naar jeg finder mig i fremmed Selskab, altid at blive konverseret

om »Mad«, heldigvis lever vi ikke af Mad alene, selv paa en Husholdningsskole.

Jeg tænker ofte, gid Eleverne, naar de rejser herfra, har faaet tændt Begejstringens Glød for et eller andet — i min grønne Ungdom blev jeg paa Borups Højskole saa begejstret over »Tilværelsen«, at jeg fornemmer det endnu, 20 Aar efter; det skyldtes Forstander Johan Borups ildfulde, fornøjelige og menneskelige Tale om alt stort og smaat. Eleverne paa en Skole har et Ansvar, som de vist sjældent tænker paa, de er for en stor Del Skyld i, hvad en Lærer magter at give dem, om de er lydøre og modtagelige, og er de det, kan hver ny Flok bringe meget berigende med sig for hinanden indbyrdes og for Skolen og Lærerne paa en eller anden Maade.

»Blandet Blomsterfrø« giver altid et pragtfuldt Bed i Haven, det er ikke Orkideer og andre sjældne Blomster, der er afgørende, men den enkle, beskedne Blomst, hver med sin Farve og sin Duft, tilsammen et skønt Billede af Sommeren eller Vinteren.

Vinterasters, Sommerasters i mange Farver.
Vinterpiger, Sommerpiger her paa Skolen travet
straalende, glade og med Glimt i Øjet,
har de atter et Led i vor Række føjet.

Margaret Lauridsen.

Af nye Bøger vil vi gerne gøre Dem opmærksom paa en fyldig og interessant Haandbog benævnet „*Husholdning paa Landet*“, som Landhusholdningsselskabet har udgivet. Den er udarbejdet af Karen Harrekilde Petersen og Gudrun Larsen og omfatter ikke alene Madlavning, Bagning, Slagning o. l., men ogsaa Indretning af Køkken og Hjem, Rengøring, Vask og meget mere. Den koster 6,50 Kr. og kan faas i alle Boglader og vil være praktisk at anskaffe ogsaa for tidligere Elever paa Ankerhus.

Saa har Folmer Dam og Kirstine Svendsen udsendt en saare nyttig Oversigt, der hedder „*Trods Rationering og Dyrtid*“. Denne Bog koster 3,75 Kr. og kan ogsaa faas i alle Boglader.

Vennerne derude.

—o—

Jeg husker, at jeg engang som ganske lille var i Skoven efter Anemoner. Men midt paa den stjernevide Skovbakke gled jeg paa Skraaningen, der var glat af det vaade Bøgeløv under Blomsterne. Jeg snublede og var ved at falde. Men lige i det farligste Øjeblik rakte Far sin Haand frem og holdt mig oppe; og saa var alting godt; jeg tabte ikke mine Blomster, jeg var ikke længer bange, jeg var frelst. Allsammen paa Grund af en stor fast Haand, som kunde hjælpe. Allid senere har jeg forstaaet Begrebet Venskab som en saadan Haand. Og nu sidder vi her og taler blide Ord til den tomme Luft, Grænserne er spærret; ingen Hilsen kan naa mod Nord og ingen mod Syd, eller Øst eller Vest, intel Haandtryk og intel Blik. Og dog tror vi paa Venskabets Kraft: „det er derfor Tankerne mødes, og vi falter de usagte Ord; rige paa Hverdagslykke, sælles om Himmel og Jord.“

Vi véd ogsaa, at naar og hvis vi atter faar Forbindelse med Venner og Frænder derude, ja da vil det være, som det kun var saa Timer, siden vi sidst saas; thi saadan er Venskabets Væsen, det hører til der, hvor der hersker en ganske særlig Tidsregning, som ikke er den almindelige Kalenders.

Nogle af Vennerne saa vi kun saa Gange, men vi forstod, at vi stræbte mod samme Maal, — selv om vort Møde var flygtigt, som naar Skibe (i fredelig Fart) mødes paa Havet; for andre aabnede vi gerne baade vort Hjem og vor Fortrolighed i varigt Fællesskab. „Et Hjem er der, hvor alle dine Tanker kan lege frit som Børn paa Faders Fang, hvor ej din Røst paa Hjertedøren banker, før Svaret lyder i beslægtet Sang —“ og skal vi nu her i Danmark fejre Julen 1941 uden at kunne sende vore Hilsener som sædvanlig, saa maa vi vide, at alle vore Tanker og Ønsker (som Hilsnerne var Symbol for), de vil bevares som en Slags Frøkorn, hvoraf Venskabets Glæde til sin Tid kan spire frem.

Som det blev sagt til Noah: „Saa længe Verden staar, skal Sæd og Høst, og Frost og Hede og Sommer og Vinter og Dag og Nat ikke aflade“, — saa tør vi vel ogsaa haabe paa en Gensynets Foraarsdag for os selv og Vennerne derude.

Ingrid Saxtorph.

— Der skal skabes en Atmosfære af den stille Magt, den stærkeste i Verden — her maa Kvinderne være med — de, som med al deres Smaasnak gaar de Steder, hvor Mændene ikke kan komme — siger Red. Jens Nyberg.

Danmark.

—0—

Mel.: Danmark i tusind Aar,

<p><i>D</i>anmark, vort fælles Hus, rystes af Stormens Sus fra Syd og Nord! Staar støt, om Stød det faar, omstridt i Ondskabs Aar, Hjemmet, vor Fædregaard, som vi har kær.</p>	<p><i>D</i>anmark! Dit Ungdomslag gennem den mørke Dag mod Gryet gaar. Solen er aller nær! lyser paa Frimands Færd, øves af hver især paa nordisk Vis.</p>
---	--

<p><i>D</i>anmark en Morgenstund vaagner af Drømmeblund og slutter Kreds. Værger nu Danskens Arv! Røgter og Dagens Tarv. Skærmer nu Slægtens Marv mod Ufreds Orm!</p>	<p><i>D</i>anmark, vort Fædreland, Kornvang og Bølgestrand og fredfyldt Skov. Dragende skøn du staaer stor som i Arildsaar. Vinder paany en Vaar naar vi det vil.</p>
---	---

<p><i>D</i>anmark! Din Folkeaaend binder ej den med Baand fra fremmed Stavn. Staar mod den stride Vind! Hærder nu Sjæl og Sind. Kaster i Kampen ind hvert Hjertes Tro!</p>	<p><i>D</i>anmark — en Fællesborg værnet mod Savn og Sorg i Modgangs Tid. Det er vort Virkes Maal! Mand, Kvinde lid og taal, følg Plov og slid din Naal, det er vor Vej!</p>
--	--

<p><i>D</i>anmark, vor dyre Ven, maner til Daad igen som aldrig før. Farer ej mer i Mag! nu med et fælles Tag frem mod den frie Dag, hvor Freden gør!</p>	<p><i>D</i>anmark, et lidet Land, størst dog for Nordens Mand, som Freden vil. Vaager til Morgendag, taaler det onde Brag! Vi vinder sidste Slag for Danmarks Sag!</p>
---	--

S. A. Lundgaard.

Kursusdeltagere i 1941.

—o—

Husholdningslærerinder, dimitterede $2\frac{1}{3}$ 1941.

- 352 Anna Margrethe Boeskov, Hjallesevej 161, Odense, 74 g.
 353 Elna Buhl, Ø. Alling, $90\frac{1}{3}$ mg÷.
 354 Dorothy Bro Christensen, Torvegade, Esbjerg, $97\frac{2}{3}$ mg.
 355 Karen Christensen, Nørgaard, Hee, 61 g.
 356 Gudrun Clausen, Husholdningsskolen, Skaarup, 99 mg.
 357 Lillian Eliasson, Sorø, $101\frac{1}{3}$ mg+.
 358 Astrid Eriksen, Odder, 90 mg÷.
 359 Gudrun Haarup, Frausiggaard, Vivild, $92\frac{2}{3}$ mg÷.
 360 Gerda Tikjøb Hansen, Nørregade 21, Horsens, $106\frac{1}{3}$ ug÷.
 361 Grethe Bigaard Hansen, Damgaard, Pederstrup, 93 mg÷.
 362 Karen Meta Hansen, Højvang, Frederikssund, $101\frac{2}{3}$ mg+.
 363 Helga Køller Jensen, Lobbæk, $90\frac{2}{3}$ mg÷.
 364 Margrethe Ramskov Jensen, Birkede, Viby, $93\frac{2}{3}$ mg.
 365 Sofie Jensen, Lybæk, Hee, 101 mg+.
 366 Eva Jessen, Lundager, Assens, $99\frac{2}{3}$ mg.
 367 Ruth Elmer Jørgensen, Fakse Ladeplads, $103\frac{1}{3}$ mg+.
 368 Else Katborg, Tarup, Odense, $103\frac{1}{3}$ mg+.
 369 Katharine Knudsen, Trappen Mølle, Graasten, $106\frac{1}{3}$ ug÷.
 370 Karen Larsen, Præstegaarden, V. Hornum, 98 mg.
 371 Else Margrethe Maarbjerg, Vagtelvej 4, Kbh., $104\frac{1}{3}$ mg+.
 372 Gerda Nielsen, Sundby, Mors, 105 ug÷.
 373 Margrethe Nielsen, Guderup, Als, 96 mg.
 374 Signe Nielsen, Allerslev, 90 mg÷.
 375 Ellen Pedersen, Harreby, Fole, Sønderjylland, $99\frac{1}{3}$ mg.
 376 Karen Trautner Pedersen, N. Juelsgade 1, Aarhus, 95 mg.
 377 Karen Poulsen, Christiansdal, Marstrup, 93 mg÷.
 378 Karen Margrethe Rahbek, Ørsted, 105 ug÷.
 379 Annelise Rasmussen, Vitved, Skanderborg, 102 mg+.
 380 Karen Søborg, Aabybro, $102\frac{1}{3}$ mg+.
 381 Anna Søgaard, Stubbekøbing, $104\frac{2}{3}$ mg+.
 382 Karen Margrethe Sørensen, Haastrup, Fredericia,
 $103\frac{2}{3}$ mg+.
 383 Sigrid Thorsen, Stensvedgaard, Stensved, $87\frac{1}{3}$ mg÷.
 384 Anny Thorup, Bentzonsvej 9, København, $101\frac{2}{3}$ mg+.
 385 Agnes Wittrup, Sørup, Støvring, $103\frac{1}{3}$ mg+.
 386 Tove Øder, Glahns Alle 31, København, 98 mg.

*Elever bestaaet Seminariets 1ste Aars Eksamen
i praktisk Husgerning.*

- 429 Anna Andersen, Annexgaarden, Gelsted.
 430 Rigmor Jager Andersen, Hedelund, Vrøgum.

- 431 Karen Broholm, Kirke-Helsing, Gørlev.
 432 Alice Bruun, Næstved.
 433 Inger Bylling, Aller, Christiansfeld.
 434 Else Christiansen, Nakskov.
 435 Ellen Christiansen, Teestrup, Haslev.
 436 Didda Danielsen, Tuelsmarksgaard, Guldager.
 437 Mette Gudiksen, Hesthave, Spøttrup.
 438 Gerda Hemmingsen, Frenderup, Stege.
 439 Karen Hesselager, Stenagergaard, Ølholm.
 440 Ingeborg Holm, Bindslev.
 441 Grethe Jarling, Odder.
 442 Grethe Bræmer Jensen, Danmarksgade 14, Randers.
 443 Inge Jensen, Odder.
 444 Anna Justesen, Gjurup, Hjørring.
 445 Astrid Jørgensen, Roskilde.
 446 Gudrun Klougart, Havebrugsskolen, Beder.
 447 Kirsten Foldager Larsen, Svendborg.
 448 Grethe Levinsen, Aabenraa.
 449 Martha Moesmand, Skrejrup, Rønde.
 450 Else Munk, Harths Alle 3, Kolding.
 451 Anna Nielsen, Hallum, Tistrup.
 452 Ellen Nielsen, Jebjerg, Skive.
 453 Lis Thiel Nielsen, Dalsgaard, Kjellerup.
 454 Gudrun Nikolajsen, Heltborg, Hurup.
 455 Anne Marie Pedersen, Dyssekilde.
 456 Marie Lind Poulsen, Humlum.
 457 Yrsa Radmer, Vig.
 458 Else Wolthers Rasmussen, Viksø.
 459 Bodil Steenholdt, Flensborg c/o Kollund.
 460 Helene Sørensen, Mejeriet, Daugaard.
 461 Andrea Thomsen, Refsgaard, Outrup.
 462 Kätty Thomsen, Hjarup, Kolding.

Elever paa 1ste Aars Kursus fra Maj 1941.

- Grethe Andersen, Byvolden 11, Roskilde.
 Grethe Agnete Andersen, Raadhusvej 5, Charlottenlund.
 Ingrid Andersen, Abed, Søllested.
 Ruth Bjerg, Hygum, Klinkby.
 Anna Buhl, Søndervang, Pjedsted.
 Thora Espensen, Jennum, Spentrup.
 Ingrid Gade, Næsborg, Løgstør.
 Eva Hansen, Skive.
 Henny Hansen, Kyse, Hyllinge.
 Michala Hansen, Østbirk.

Ulla Hansen, Korinth.
 Martha Jensen, Gravvænge, Vejstrup.
 Ritha Jensen, Dr. Olgasvej 46, Odense.
 Aase Jensen-Tusch, Silkeborg.
 Inger Jessen, Lemvig.
 Bente Klixbüll, Hammel.
 Karen Margrethe Kristensen, Aale.
 Inger Kæstel, Solbakkevej, Vordingborg.
 Jenny Larsen, Taarup, Frørup.
 Korintha Lassen, Klaksvig, Færøerne.
 Ida Lindahl, Frue, Skandiagade 42, København.
 Gerda Lunden, Dyrehavegaard, Kolding.
 Else Løvdal, Klampenborg.
 Gerda Stounberg Nielsen, Serridslev, Tvingstrup.
 Grethe Karll Nielsen, Stege.
 Annelise Ortvad, Østerbrogade 132, København.
 Bodil Petersen-Dalum, Landbrugsskolen, Hjallesø.
 Else Pedersen, Kalundborg.
 Johanne Rosenstand, Danelund, V. Vedsted.
 Nanna Sort, Langelund, Filskov.
 Kirstine Andersen Steen, Tranget, Taars.
 Valborg Sørensen, Haraldsted, Ringsted.
 Elisabeth Thomsen, Lyndby, Roskilde.
 Gurdil Thomsen, Sorø.
 Nina Wied, Kildegaardsvej 22, Hellerup.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. Maj 1941.

Margit Andreassen, Stenmagle, Nyrup.
 Grethe Egedal Bennedsen, Lourup, Gørding.
 Grethe Bundgaard, Skovby.
 Edith Christiansen, Algestrup, Thureby.
 Wanda Christensen, Estrup, Ringsted.
 Anna Enghave, Gørlev.
 Inger Marie Hansen, Langedeby, Neksø.
 Johanne Hansen, Yderby, Odden.
 Jenny Hansen, Tornemark, Sandved.
 Rigmor Hansen, Holmbergsgade, Nykøbing F.
 Ida Haunstrup, Borups Alle 12, København.
 Tove Henriksen, Odinsborg, Onsvig.
 Karen Jørgensen, Brænderup.
 Kirsten Kleist, Frederiksdal, Grønland.
 Eva Krag, Ø. Thoreby, Nykøbing F.
 Tove Larsen, Tune, Roskilde.
 Eli Larsen, Søndermarken, Haslev.

Kamma Planck Larsen, Havdrup.
 Inger Lillelund, Bregning, Spjald.
 Jonna Lund, Ny Banegaardsgade 47, Aarhus.
 Kamma Madsen, Fuglebjærg.
 Ruth Madsen, Købelev.
 Ella Marboe, Kongsted, Dianalund.
 Inger Lise Nielsen, Haslevej 1 C, Rønne.
 Jytte Nielsen, Alsted, Fjenneslev.
 Else Olsen, Gandløse, Maaløv.
 Inger Marie Pedersen, Tornemark Sandved.
 Gerda Pedersen, Teestrup, Haslev, (paa Sem.).
 Karen Poulsen, Stubberup, Skælskør.
 Anna Marie Skafte, Holeby.
 Agathe Simonsen, Stenum, Brønderslev.
 Inger Sørensen, Tornemark, Sandved.
 Tove Vecht, Jyderup.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. November 1941.

Astrid Andersen, Taarup, Frørup.
 Lise Bang, Fjenneslev.
 Ebba Bejerholm, Uggerløse.
 Grethe Bichel, Uggerløse.
 Inger Bielefeldt, Maltegaardvej, Gentofte.
 Lilly Christensen, Faarevejle.
 Maria Dejgaard, Sdr. Omme.
 Else Baggesen Hansen, Ingstrup.
 Karoline Hansen, Ring, Brædstrup.
 Kedda Grove Jacobsen, Langelinje, Odense.
 Inger Risgaard Jensen, Byrsted, Nibe.
 Inger Marie Jespersen, Imminggaard, Nylars.
 Inger Krogh, Taps, Kolding.
 Elise Larsen, Lystrupgaard, Fuglebjærg.
 Karen Edelgaard Larsen, Edelgaard, Vejstrup.
 Ruth Larsen, Ø. Skerninge, Ollerup.
 Ellen Jannerup Larsen, Broby, Sorø.
 Grethe Madelung, Klomosegaard, Roskilde.
 Karen Naumann, Eggertsvej 11, Hellerup.
 Edith Olsen, Lindegaard, Asperup.
 Kirsten Louise Petersen, Bomhusvej 10, København.
 Tove Bluitgen Petersen, Sengeløse, Taastrup.
 Lis Piculell, Amagerboulevard 4, København.
 Agathe Rossen, Frøslev, Padborg.
 Grethe Søllingvraa, Barsmark, Løjt Kirkeby.
 Bodil Bohl Sørensen, Fredensborg.

Karen Sørensen, Helgenæs, Knebel.
Dorthea Uhrenholdt, Ø. Uttrup.

Aarskursus til Uddannelse af Skolekøkkenlærerinder
fra Maj 1941.

Helga Barkholt, exam. Lærerinde, Karmisholt, Skæve.
Valborg Christoffersen, exam. Lærerinde, Gadstrup.
Helga Damgaard, Forskolelærerinde, Tillitze.
Ingrid Jensen, exam. Lærerinde, Grædstrup, Brædstrup.
Lilly Mathiasen, Forskolelærerinde, Asaa.
Inga Dam Nielsen, Forskolelærerinde, Allested.
Ingeborg Olsen, exam. Lærerinde, Kastlund, Aarup.
Eva Streibig Petersen, exam. Lærerinde, Nr. Saltum.
Esther Skorstensaard, Forskolel., Søllested, Glamsbjerg.
Jutta Søgaard, exam. Lærerinde, Sminge.
Kathrine Vedsted-Hansen, Lærerinde, Ølgod.
Edith Østergaard, Forskolelærerinde, Gl. Ry.

Øvelsesskolen. September—Oktober.

Karen Bruun, Torpe, Skrøbelev.
Elin Hansen, Kogsbøllegaard, Nyborg.
Vibeke Hyllemose, Aalebæk, Borre.
Else Larsen, Torpe, Skrøbelev.
Rigmor Frøtorp Rasmussen, Frørup.
Karen Hedegaard Sørensen, Mygind, Randers.

Andre og besøgende Elever.

Gudrun Risegaard, Ingersholm, Faarevejle (Jan.—Marts).
Karen Ussing, Erritsø, Fredericia. (Jan.—Marts).
Grethe Lindelof Jensen, Høsterkøb, Hørsholm (Maj).
Inger Hove, Thisted (Maj—Juli).

*De to Hundrede og tre Elever, der i Aaret 1940—41
har deltaget i Skolens forskellige Kursus, vil vi gerne
hilses og takke for, hvad vi af godt har faaet Lejlighed
til at dele med hinanden i Arets Løb.*

*Og saa god Jul og Lykke og Styrke til at opleve
et godt Nytaar!*

Magdalene Lauridsen,

Til Billedbladene.

—o—

Paa første Side kommer samtlige Lærermehjælpere, to Dusin ialt, for at hilse paa tidligere Elever, paa Bekendte og Venner, der gennem Aarsskriftet har Forbindelse med Ankerhus, de kommer fra Hverdagens Arbejde, fra Køkken, fra Have og Gaard, paa Vej til Time og Fest, Ellen Sejerø, Margaret Lauridsen, Strangens, Charlotte Dalmark, Karoline Buckhøj, Ellen Rasmussen, Agnes Eliasson, Anna Madsen, Inger Marie Guld, Thea Rasmussen, Marie Andersen, Johanne Juul Lundgaard, Else Margrethe Maarbjerg, Magdalene Jensen, Ingrid Slot, Hr. og Fru Jørgensen, Ingrid Saxtorph, Kirsten Uhre, Agnes Madsen, Helga Sunesen, Folmer Dam og Marence Tarp.

Paa anden Side ser man fra Pedersborg Kirkedør vor egen Sø, og Tersløsegaard den Dag Flaget vajede for sidste Gang for den kære Fru Ludvigsen. Og der er et lille Graavejrsbillede af Fru Sigrid Trier; af Fru Fribert og Frk. Hyldgaard, der kommer paa Fødselsdagsvisit, og ved Siden af en Forlagsdirektør mere med sin søde Frue. Og saa er der et yndigt Billede af Fru Saxtorphs Mor og Niels fra den Gang, der var Fred i Verden — og vi har de seks af Syvstjernens Spidser, og Spillemanden, der holder Humøret oppe og spiller til Folkedans hver Fredag Aften. Og vi ser Frk. Eriksen med sine Elever i Skolekøkkenet sidste Vinter, Kirsten Kjær parat til at male Fru L. Og saa har vi de dimitterede Lærere og Grønlandsfareren Jette Bang og Grønlænderinden Kirsten Kleist.

Paa tredie Side ser vi Solen lyse over Vrads Sande, og et Snaphot af 2det Aars foran deres Stærkasse, af 1ste Aars, af Skolekøkkenlærere, der holder Siesta paa deres Terrasse, og ind imellem Mor Magda og 5 Mdr.s gamle og nye Elever. Og vi ser Olsen med de fire Geder, Margaret med de fire Gæs og vi ser den yngste Langkjær, Niels, paa Tur i Rosengangen med sin Far og Mor.

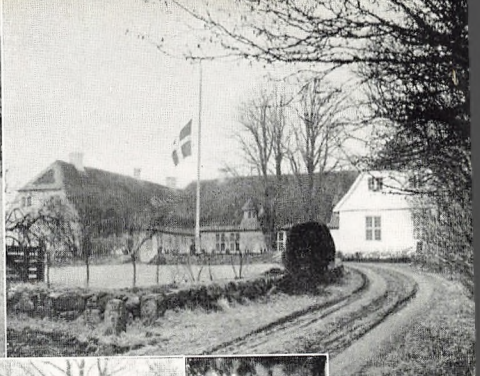
Og paa sidste Side har vi Paludan Rasmussens kønne Billede af Rosengangen med Seminariet i Baggrunden og med næste Generation myldrende frem; Casparas Barnebarn fra Norge, Åsgjerds store Pige, der ikke giver fortabt, men er parat til at cykle frem, naar der bliver Vej igen.

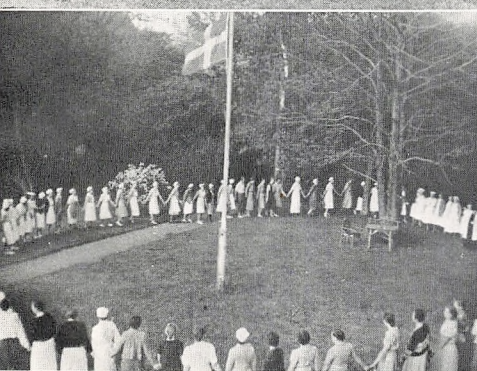
Og saa marcherer Mathilde Roed-Müllers smaa Skolekøkkenpiger frem i Sønderborg, de ved ogsaa, hvad de vil — og vore tre smaa Feriepiger nyttter ogsaa Tiden. Aarsskriftet slutter med et Billede af de mange samlede til Aarsmøde — som vi gerne vil sige Tak for sidst.

Disse Billeder haaber vi bidrager til at give et Indtryk af Livet, som det former sig paa Ankerhus og hvad Ankerhus har Tilknytning til — og dermed vil vi ogsaa gerne ønske

Glædelig Jul og Velsignet Nytaar!

Ankerhus afholder:

- 2 Aars Kursus til Uddannelse af Husholdningslærerinder.**
 - 10 Mdr.s Kursus til Uddannelse af Skolekøkknlærerinder.**
 - 5 Mdr.s Kursus for unge Piger i Husmodergerning.**
 - Eventuelt Kursus for Viderekomne og enkelte andre Kursus.**
- Studerende Elever modtages.**